

การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

STUDY OF THE PERSONAL DEVELOPMENT NEEDS OF UNDERGRADUATE
STUDENTS IN THE FACULTY OF FINE ARTS AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

พัฒนชาติ ปิติชัยวิจิตร

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

STUDY OF THE PERSONAL DEVELOPMENT NEEDS OF UNDERGRADUATE
STUDENTS IN THE FACULTY OF FINE ARTS AT SRINAKHARINWIROT
UNIVERSITY

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF EDUCATION (Educational Administration & Management)

Faculty of Education Srinakharinwirot University

2018

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

พัฒนจิตา ปิติชัยวิจิตร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี) (อาจารย์ ดร.ประภาศรี พรหมประกาย)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง) (อาจารย์ ดร.ประภัสรา ฐโนศวรรย์)

ชื่อเรื่อง	การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้วิจัย	พัฒนชิตา ปิตชัยวิจิตร
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2561
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล ยงศร

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งหมด 8 สาขา จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบจำนวน 32 ข้อ โดยหาค่าความเชื่อมั่นวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .945 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1. นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2. นิสิตเพศต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านร่างกายที่ไม่พบความแตกต่าง 3. นิสิตชั้นปีต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างต่างกัน 4. นิสิตสาขาวิชาต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การพัฒนาตนเอง, คณะศิลปกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Title	STUDY OF THE PERSONAL DEVELOPMENT NEEDS OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN THE FACULTY OF FINE ARTS AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY
Author	PHUNCHITA PITICHAIWICHIT
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2018
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Chatupol Yongsorn

The purpose of this research is to study the personal development needs of undergraduate students in the Faculty of Fine Arts at Srinakharinwirot University in the following four areas: physical, emotional, social, and intellectual, while classifying study groups by gender, grade or year, branch of study, and academic achievement levels. The samples in this research were obtained in the second semester of the 2018 academic year and were undergraduate students in the Faculty of Fine Arts, including eight major branches of study with a total of three hundred and twenty people. The tool used in this study was a questionnaire with thirty-two questions. The reliability measurement was performed using the coefficient alpha (Cronbach's alpha) which had a reliability value of .945. The statistics used for data analysis were as follows: average scores, standard deviation, one-way analysis of variance (ANOVA), and a difference test that utilized Scheffe's method. The results of the research were as follows: (1) undergraduate students in the Faculty of Fine Arts at Srinakharinwirot University had a high level of overall needs for self-development; (2) the need for self-development among undergraduates were classified by gender groups in the emotional, social, and intellectual aspects, which differed by 0.05, with the exception of the physical aspect which was identical; (3) the needs for self-development among undergraduates compared by each grade or year and were in overall and individual terms considered identical; (4) the needs for self-development among undergraduates classified by their branch of study, which were at a statistically different at a level of 0.05; (5) the needs for self-development among undergraduate students at the Faculty of Arts with different academic achievements were identical both individually and overall.

Keyword : Personal development needs, Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ร่วม ที่สละเวลา อันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ประกาศศรี พรหมประกาย ประธานกรรมการสอบปากเปล่า และ อาจารย์ ดร.ประภัสรา ธโนศวรรย์ กรรมการการสอบปากเปล่า ที่ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งคณาจารย์ที่ช่วยตรวจสอบให้คำชี้แนะข้อมูล เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีส่วนอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า และอาจารย์ ดร.สุวิรัตน์ จินพงษ์ ที่รวมทั้งรุ่นพี่ รุ่นน้องและเพื่อนๆ ที่มีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลและให้คำปรึกษาด้านสถิติ

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ให้อกำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ มารดาและครอบครัว ญาติพี่น้อง ที่ให้ความสนับสนุนการศึกษาและเป็นที่กำลังใจสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการจัดทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ไปได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ที่พึงได้จากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นการบูชาพระคุณบิดา มารดาอาจารย์และบุคคลที่เคารพรักและผู้มีพระคุณทุกท่าน

พัฒนชีตา ปิตีชัยวิจิตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	9
ความสำคัญของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
สมมุติฐานในการวิจัย	12
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง	15
การพัฒนาด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา.....	29
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	36
การพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา.....	39
หลักสูตรการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	42
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	55
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
ลักษณะของเครื่องมือ	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล	61
ผลวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	81
วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
สรุปผลการวิจัย.....	82
การอภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ	89
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	90
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก	98
ภาคผนวก ข.....	100
ภาคผนวก ค	104

ภาคผนวก ง.....	111
ภาคผนวก จ.....	113
ประวัติผู้เขียน.....	115

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา	55
ตาราง 2 จำนวนและคำร้อยละของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	62
ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	64
ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านร่างกาย เป็นรายชื่อ	65
ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอารมณ์ เป็นรายชื่อ	66
ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสังคม เป็นรายชื่อ	67
ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสติปัญญา เป็นรายชื่อ	68
ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการในการพัฒนานตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ	69
ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการในการพัฒนานตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปี	70

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการในการพัฒนานตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามสาขา	71
ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการในการพัฒนานตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	72
ตาราง 12 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ	73
ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอารมณ์ จำแนกตามเพศ เป็นรายคู่.....	74
ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสังคม จำแนกตามเพศเป็นรายคู่.....	74
ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสติปัญญา จำแนกตามเพศเป็นรายคู่.....	75
ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมจำแนกตามเพศเป็นรายคู่.....	75
ตาราง 17 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามชั้นปี	76
ตาราง 18 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสาขาวิชา	77
ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอารมณ์ จำแนกตามสาขา เป็นรายคู่.....	78

ตาราง 20 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... 79

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	14
--------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในกระแสของการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งผลให้ระบบสังคมโดยทั่วไปมีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปแบบการค้าระหว่างประเทศ การจัดการในการผลิต การจัดจำหน่ายการขายและการบริหาร และกระแสของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ทำให้ผู้บริหารธุรกิจจำเป็นต้องปรับทั้งธุรกิจและทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร การบริหารทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นกุญแจสำคัญของธุรกิจประการหนึ่งที่ได้รับผลกระทบและจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารงานไปให้ทันกับกระแสของโลกาภิวัตน์ ฉะนั้นจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้คุณภาพทั้งทรัพยากรทางปัญญาและทรัพยากรด้านแรงงาน เพื่อสามารถรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะ จากของกระแสโลกาภิวัตน์ ด้านตลาดโลกทั้งตลาดแรงงานและตลาดการผลิตมีการขยายกว้างขึ้น ส่งผลให้เกิดการลงทุนจะไหลไปสู่แหล่งแรงงานราคาถูกกว่าประเทศไทยจึงทำให้เกิดผลกระทบต่อการจ้างงานในประเทศ หรือจากการรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ก่อให้เกิดการปรับกระบวนการผลิตจากเดิมไปสู่การผลิตทุนและเทคโนโลยีระดับสูง ทำให้การผลิตสินค้า มีคุณภาพสูงแต่ราคาถูก ส่งผลทำให้เกิด ทุนและเทคโนโลยีขั้นสูง กำลังคนจะต้องมีฝีมือและทักษะหลายด้านหรือหลากหลายมิติ และสถานการณ์ด้านระบบการค้าเสรีของโลก มีกฎเกณฑ์และยุติธรรม ภาวะการค้าระหว่างประเทศลดลง การเชื่อมโยงถึงกันเพื่อการนำเข้า-ส่งที่สามารถทำได้ทั่วโลก ประภัสสร เทพชาติ (2554, น. 15-18)

จากกระแสนิยมที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการบริหารจัดการในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจ รัฐวิสาหกิจ กระทั่งหน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษา ต่างได้รับอิทธิพลจากกระแสนิยมจนต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการของตนเองเพื่อให้สามารถแข่งขันและสร้างความเติบโตขององค์กร ในส่วนภาครัฐและสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องปรับการบริหารจัดการขององค์กรของตนเองในด้านการให้บริการเช่นกัน เพื่อสนองต่อความต้องการของภาคเอกชนที่เริ่มสูงขึ้น ในยุคของทุนนิยมนี้เอง องค์กรที่มีทุนมากกว่านั้นจะมีความได้เปรียบเหนือกว่าองค์กรอื่น และหลังจากปลายศตวรรษที่ 20 แนวคิดเรื่องทุนในการดำเนินการได้ถูกตีความมากกว่าความหมายเรื่องของการเงิน ทรัพยากร การบริหารจัดการ และเทคโนโลยี แต่ได้เริ่มให้ความสำคัญต่อบุคลากรมากขึ้นและถือเป็นทุนสำคัญขององค์กรในการสร้างความได้เปรียบในการดำเนินงาน มีนักคิดหลายท่านเรียกบุคลากรแนวคิดนี้ว่า " Human Capital " หรือ ทุนมนุษย์ สำหรับนักเศรษฐศาสตร์มองว่า ทุนมนุษย์คือ การรวมของทักษะ ความรู้ สุขภาพและค่านิยมในตัวคนคนหนึ่งซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ดังนั้นการ

ลงทุนหรือการจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับบุคลากร ทั้งการศึกษา การฝึกอบรมสวัสดิการและอื่น ๆ ถือเป็นการลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนคือรายได้ขององค์กร ซึ่ง ศิริภัสสรค์ วงศ์ทองดี (2557, น. 38-43) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าทุนมนุษย์คือผลรวมของทักษะ ความรู้ความสามารถและคุณสมบัติเฉพาะส่วนบุคคล โดยเกิดจากการเสริมสร้าง สังคมและรวบรวมมาตั้งแต่เยาว์วัย เริ่มจากครอบครัว สังคม โรงเรียน และสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ผ่านกิจกรรมทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ยิ่งมนุษย์มีโอกาสได้มีการเรียนรู้และสะสมประสบการณ์มากเท่าใดก็จะมีทุนมนุษย์มากขึ้นเท่านั้น และประไพทิพย์ ลือพงษ์ (2555, น. 103-108) ได้กล่าวถึงทุนมนุษย์เป็นสินทรัพย์ประเภทหนึ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากตัวตนของมนุษย์ ทุนมนุษย์จึงถูกใช้เพื่อสร้างประโยชน์และเพิ่มผลตอบแทนให้กับเฉพาะเจ้าของทุนเท่านั้น ดังนั้นทุนมนุษย์จึงเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญสามารถนำมาสร้างคุณค่าให้แก่องค์กร ทำให้องค์กรเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน

จากการพัฒนาประเทศด้วยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เจริญศักดิ์ (2550, น. 26) เป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของการพัฒนาเพราะได้เชื่อมต่อกับภาพอนาคตประเทศไทย ใน 20 ปีข้างหน้าสู่การปฏิบัติในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) โดยแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 กำหนดแผนงานหรือโครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนภาพอนาคตเพื่อวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาวสู่ประเทศพัฒนาแล้วและรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างเหมาะสม เด็กไทยจึงควรมีการยกระดับกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอนที่มุ่งเน้นให้พัฒนาทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์และศิลปะ รวมทั้งได้มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัยเป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

แม้ว่าการพัฒนาคุณภาพของการอุดมศึกษาไทยมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องแต่ในปัจจุบันก็ยังพบว่าคุณภาพอุดมศึกษายังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรและพบจุดอ่อนในหลายประเด็น ประกอบด้วย ปัญหานโยบายของรัฐบาลและสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งยังไม่มีความแน่นอนและเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรเอกชนและผู้ประกอบการในการพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษา หลักสูตรและการเรียนการสอนมีความล้าสมัย ไม่เป็นสากลและไม่เกิดบูรณาการ ไม่มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลก เกิดการขาดแคลนคณาจารย์ที่มีคุณภาพเนื่องจากวิกฤติศรัทธาต่ออาชีพอาจารย์ตกต่ำซึ่งไม่สามารถจูงใจคนเข้ามาเป็น

อาจารย์ได้ รวมถึงการลงทุนของรัฐบาลในเรื่องการวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ยังถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำมาก

นอกจากนี้ ปอ.ปยุตโต พระธรรมปิฎก (2542, น. 142-146) ได้กล่าวถึงการพัฒนาความเป็นมนุษย์ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรม พัฒนาได้ด้วยศีล ด้านจิตใจ พัฒนาได้ด้วยสมาธิและด้านความรู้ พัฒนาได้ด้วยปัญญา ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันเพราะเป็น 3 ด้านของชีวิตที่ไม่อาจแยกขาดจากกันได้ การพัฒนาในลักษณะนี้จะเป็นการพัฒนาอย่างประสานกลมกลืนส่งผลเกื้อกูลกันไปด้วยดีทั้งระบบตามแนวพุทธจริยธรรมที่เป็นเรื่องที่ครอบคลุมทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญาเป็นการพัฒนาชีวิตทั้งหมด ซึ่ง (พจน์ พจนพานิชย์กุล, 2556) (เอกสารจากเว็บไซต์) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์หรืออย่างน้อยก็ต้องการมีชีวิตที่เป็นสุขในสังคม ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและความต้องการของตนเอง พัฒนาตนเองได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ในส่วนของความสำคัญของการพัฒนาตนให้ดีขึ้นหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อสิ่งที่ดีกว่าจากพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่เพิ่มขึ้น หรือสามารถลดต้นทุนได้เพิ่มขึ้น ถ้าจะว่าไปแล้วการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ถือเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีขีดความสามารถเพิ่มมากขึ้นนั่นเองแต่สิ่งที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาตนเอง คือการมีจิตใจที่มุ่งมั่นในการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทิศทางที่ดีขึ้นและรวมถึงการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อรับกับสถานการณ์ทั้งหลายได้ด้วยความรู้สึที่ดีต่อตนเองและยังรู้ถึงข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมให้เหมาะสม

จากสถานการณ์ในปัจจุบันพบว่า ทุกวันนี้รอบตัวเราเต็มไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย ทั้งช่วยสนับสนุนความสบายและสร้างนิสัยที่เกียจไปพร้อมกัน รวมถึงเศรษฐกิจที่ถูกขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ก่อนที่จะก้าวไปถึงการสร้างให้คนค้นพบแสงสว่างนวัตกรรม จึงแสดงให้เห็นถึงระบบการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับผลการเรียนมากกว่าการใส่ใจพัฒนาด้านทักษะชีวิต ทำให้เด็กแก้ปัญหาไม่เป็น ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ได้ ความอดทนต่ำ ยึดมั่นในสิทธิตนเองแต่ขาดความเคารพในสิทธิผู้อื่น และขาดความชำนาญในด้านใดด้านหนึ่งที่ไม่ใช่ในทางวิชาการ ซึ่งจะทำให้คนสามารถดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข (ปราณี เมืองน้อย, 2561) (เอกสารจากเว็บไซต์) ซึ่งเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, น. 18-19) กล่าวว่า ในปัจจุบันสภาพความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรม ในสังคมไทยเริ่มเข้าสู่ภาวะวิกฤต สะท้อนได้จากพฤติกรรมของคน ในสังคมได้เริ่มมีสำนึกในเรื่องของความถูกต้อง ความดีความเลว คุณธรรมประจำใจ กฎเกณฑ์ทางศีลธรรมและสิทธิหน้าที่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิกฤตทางด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ตกต่ำนั้นสะท้อนในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ปัญหาความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นในสังคม ปัญหาความไม่ซื่อสัตย์สุจริต ขาดจรรยาบรรณ ปัญหาการ

ทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการขาดความ รับผิดชอบ ความเกียจคร้าน อยากรวยทางลัด ปัญหาการขาด การประมาณตน ขาดการยับยั้งชั่งใจ ความฟุ้งเฟ้อฉาบฉวยในสังคม ปัญหาการขาดการใช้เหตุผลเชิง คุณธรรมในการดำเนินชีวิต และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) (เอกสารจากเว็บไซต์) ได้ กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 มีแนวโน้มใช้ความรุนแรงมากขึ้น ปัจจัยหนึ่งมาจาก สื่อออนไลน์ที่ทำให้เยาวชนสามารถระบายออกทางอารมณ์ได้อย่างเปิดเผย โดยขาดการวิเคราะห์ ไตร่ตรองและไม่มีผู้ใดตักเตือน พร้อมทั้งจะขยายวงกว้างอย่างรวดเร็วและนำไปสู่การกระทำใน ลักษณะอื่น

การพัฒนาตนเองทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาจึงมีความสำคัญต่อการ พัฒนาการตนเองของนิสิต ศรีเมือง พลังฤทธิ์ (2550, น. 16-25) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คือ มีสภาพร่างกายที่ดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัย สังเกตได้จากการที่ บุคคลนั้นมีความสมบูรณ์แข็งแรง ระบบและอวัยวะทุกส่วนทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพร่างกายมี สมรรถภาพสูง สามารถทำงานได้นาน ๆ โดยไม่เหน็ดเหนื่อย การนอนและการพักผ่อนเป็นไปตามปกติ เป็นต้น อีกทั้งวิฑูรย์ เลิ่งหล่ำ (2550, น.28) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิต คือการดำรงชีวิตอยู่ที่ดีของมนุษย์ อันประกอบด้วย อาหาร และโภชนาการ สุขภาพอนามัย การศึกษา การงาน รายได้ ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม คุณธรรม ความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม จะทำให้มนุษย์ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ศรีเมือง พลังฤทธิ์ (2550, น. 25) ได้กล่าวถึง ด้าน อารมณ์ว่า สุขทางจิต คือการมีสภาพจิตปกติ สามารถปรับตัวให้เข้ากับบรรยากาศของสังคมได้ทุก ระดับชั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้มีสุขภาพจิตดี ย่อมมีผลมา จากสุขภาพกายที่ดีด้วย หรือ “จิตใจที่แจ่มใส ย่อมอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์” ส่วน (ศิริรัตน์ แก้วมงคล, 2556) (เอกสารจากเว็บไซต์) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านอารมณ์ ว่าเป็น การสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์ โดยการหมั่นฝึกให้ทาน การทำงานอดิเรกที่ชื่นชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการ การฝึกสมาธิ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงเป็น การพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ปรับปรุงการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องและรองรับ กับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในขณะที่ สำนวณ จุฬารักษ์ (2558, น. 114) ได้ให้ความหมายการ พัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสังคมว่าเป็นการสร้างการยอมรับและยกย่องจากสังคม ได้แก่ การเข้า ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ หรือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น การใช้เวลาร่วมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อ ชุมชน และการปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้นและอีกปัจจัยหนึ่งที่มีคุณสมบัติที่อยู่ใน ตัวบุคคลที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ซึ่ง พจน พจนพานิชย์กุล (2556) (เอกสารจากเว็บไซต์) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสติปัญญา ว่าเป็นการเพิ่มทักษะ

ทางด้านความรู้ให้กับตนเอง เช่น การอ่านหนังสือ การเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ การศึกษา ข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อสารสนเทศ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ รวมไปถึง การหัดสังเกตและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ที่จะพัฒนาตนเองต้องมีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองด้วยความเต็มใจและสมัครใจ โดยปราศจากความรู้สึกว่าคุณบังคับ การพัฒนาจึงจะเกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้ง่ายและเป็นการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิผล

ดังนั้น เมื่อการพัฒนาตนเองทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและสติปัญญาของนิสิตได้รับการตอบสนองจะส่งผลให้คุณภาพของนิสิตได้รับการยกระดับไปในทางที่ดีขึ้น รวมถึงยังช่วยผลักดันให้มหาวิทยาลัยสามารถผลิตนิสิตได้ตรงตามเป้าหมายได้ดีขึ้น เพื่อให้เห็นถึงความเข้าใจในเรื่องระดับความต้องการของนิสิตที่แสดงถึงการตอบสนองของความต้องการในแต่ละระดับได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีผลโดยตรงกับการจูงใจที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาของนิสิตและเพื่อยกระดับความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากศักยภาพเดิมที่มีอยู่ไปสู่ศักยภาพระดับที่สูงกว่า โดยมีสิ่งท้าทายภายนอกที่เหมาะสมและต้องมีความตั้งใจที่เข้มแข็งเพียงพอที่จะผ่านไปสู่ศักยภาพใหม่ ชาญชัย อาจีนสมาจาร (2550, น. 32-38)

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พัฒนาขึ้นมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงและพัฒนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีพุทธศักราช 2518 ซึ่งเป็นองค์กรชั้นนำแห่งการผลิตครูและบุคลากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ขยายโครงสร้างและบทบาทของมหาวิทยาลัยให้เป็นสากล ไม่ว่าจะเป็นทางด้านศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นรากฐานของมหาวิทยาลัย ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทางด้านวิทยาศาสตร์ สุขภาพ รวมทั้งทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาททางด้านศิลปกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้น ได้แสดงบทบาทสำคัญมาตั้งแต่แรกเริ่มและได้มีการเปิดแผนกวิชาศิลปศึกษา ภายใต้คณะวิชาการศึกษาและผลิตบัณฑิตทางการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษาเป็นแห่งแรกในประเทศไทย โดยการขยายโครงสร้างเป็นภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม และภาควิชาดุริยางคศาสตร์ ภายใต้คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมได้เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตวิชาเอกศิลปะ ซึ่งวิชาเอกศิลปะมุ่งเน้นทางการออกแบบสื่อสาร ส่วนภาควิชาดุริยางคศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ทั้งวิชาเอกดุริยางคศาสตร์ไทยและดุริยางคศาสตร์สากลท้ายที่สุดโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ก็ได้รับการอนุมัติ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2536 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 28 มิถุนายน 2536 นอกจากนี้คณะศิลปกรรมศาสตร์จึงมีภารกิจหลักที่

ต้องอาศัยการบริหารจัดการการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาองค์กร และพัฒนาพันธกิจให้เป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติ ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่าคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้ผลิตนิสิตที่มีบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำที่มีความรู้ ความคิด ความสามารถ สร้างสรรค์ มีจริยธรรม และมีจิตสำนึกสาธารณะ เพื่อยกระดับให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติและมีการพัฒนาศิลปกรรมศาสตร์ให้มีศักยภาพสูงสุดในการช่วยพัฒนาชุมชน สังคม ประเทศชาติ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะศิลปกรรมศาสตร์, 2561) (เอกสารจากเว็บไซต์)

จากนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2557 ได้มีการดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จากผลการประเมินคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับดีและมีข้อเสนอแนะดังนี้ ด้านการผลิตบัณฑิต พบว่าจากการประเมินของคณะกรรมการการประเมินคุณภาพให้ข้อเสนอแนะว่า คณะศิลปกรรมศาสตร์ควรจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นิสิตพัฒนาเครือข่ายร่วมกับต่างคณะ ต่างมหาวิทยาลัย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้อันเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับนิสิต และควรเพิ่มเติมทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่นิสิต ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ควรมีการบูรณาการความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมในเชิงศิลปวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นมากขึ้น สามารถสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ชุมชนและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ คือคณะศิลปกรรมศาสตร์ควรวางแผนในการบริหารจัดการพื้นที่การเก็บวัสดุอุปกรณ์ให้เป็นสัดส่วนมากขึ้น พร้อมทั้งลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายของแต่ละหลักสูตรให้มีความชัดเจนเป็นไปตามเป้าหมายทุกหลักสูตร และจากผลการประเมินคุณภาพภายใน ปีการศึกษา 2558 พบว่า ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับดีและมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในการพัฒนานิสิตตามองค์ประกอบ พบว่าการผลิตบัณฑิตตามอัตลักษณ์ความเป็นศิลปิน ที่มีทั้งทางด้านวิชาชีพและความคิดสร้างสรรค์ สามารถผลิตนวัตกรรม ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต พบว่าข้อมูลและความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพแก่ศิษย์เก่านั้นยังไม่ชัดเจนและทั่วถึงครอบคลุมทุกสาขาวิชาของคณะ ดังนั้นควรมีการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาความรู้ที่ตรงตามความต้องการของนิสิตและสังคม

นอกจากนี้จากนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2560 ได้มีการดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการประเมินคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับดี และมีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตดังนี้ ด้านการผลิตบัณฑิต จากผลการดำเนินการจากคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายใน พบว่า นิสิตต้องการให้มีการจัดบริการให้

คำปรึกษาทางวิชาการและแนะแนวการใช้ชีวิตแก่นิสิตทั้งเรื่องกิจกรรม ทักษะการเรียนรู้ ปัญหาส่วนตัว และเรื่องอื่น ๆ ที่นิสิตต้องการ เพื่อสร้างความพร้อมทั้งกายและใจและสังคมไปพร้อมกัน และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการพัฒนาตนเองของนิสิต คือควรให้มีการจัดกิจกรรมทางด้านคุณธรรม และจริยธรรมเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการกล่อมเกลาจิตใจและเตรียมความพร้อมก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ด้านกิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรีได้มีการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิต ให้ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมตาม คุณลักษณะบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ 5 ประการ ซึ่ง ได้มีการจัดโครงการในแต่ละด้านโดยรวมที่มุ่งเน้นพัฒนานิสิต โดยให้จัดกิจกรรมทางด้านคุณธรรม และจริยธรรมเพิ่มขึ้น โดยให้มีการจัดโครงการค่ายธรรมะให้แก่นิสิตชั้นปีที่ 4 เพื่อเป็นการกล่อมเกลา จิตใจและเตรียมความพร้อมก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาและด้านบริหารการจัดการได้มีข้อเสนอแนะใน จุดที่ควรพัฒนา ด้านอาคาร สถานที่ ให้มีความสะอาดและปลอดภัยและมีบรรยากาศสุนทรียศาสตร์ แบบศิลปกรรมและคัดเลือกบุคลากรที่มีความเหมาะสมกับงานและความเท่าทันสมัย (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะศิลปกรรมศาสตร์, 2561) (เอกสารจากเว็บไซต์)

ซึ่งจากการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่กล่าวมาพบว่า จากการประเมินคุณภาพทางการศึกษาภายในโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ก็ยังมีข้อเสนอแนะที่ควรที่จะ พัฒนาด้านการผลิตบัณฑิต เนื่องจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการ ดำเนินการในการพัฒนานิสิต โดยมีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิตตามแผนงานทั้งในระดับคณะและ ระดับสาขาวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ (อัตลักษณ์นิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์) คือ “คิดอย่างสร้างสรรค์ สื่อสารอย่างตรงประเด็น” ซึ่งมีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ การมีทักษะสื่อสาร อันมี รากฐานความเป็นครู นอกจากนี้ยังมุ่งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพด้วยการจัดกิจกรรม ส่งเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า การพัฒนานิสิตให้มีคุณภาพตามอัตลักษณ์นิสิต แล้วควรมีส่งเสริมให้เหมาะสมกับความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตตามหลักปณิธานว่าศิลปกรรม ศาสตร์ คือ องค์การแห่งผู้นำทางปัญญา ที่บูรณาการความรู้เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางศิลปกรรม

ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับ ปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยมีการสัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเอง ของนิสิต ปีการศึกษา 2561 ได้ให้ความเห็นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย พบว่า นิสิตเห็นว่าควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดสถานที่ออกกำลังกายให้ร่างกายมี ความตื่นตัวแต่ยังไม่มีบริเวณที่เหมาะสม หรือมีการจัดกิจกรรมก็พาร่วมกับคณะอื่นเพื่อเสริมสร้าง ทางด้านสุขภาพเพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ไมตรีต่อกันด้วย เป็นต้น (นิสิตปริญญาตรี, การสื่อสารส่วน

บุคคล, 3 สิงหาคม 2561) เนื่องจากนิสิตในปัจจุบันมีสื่อเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากจนทำให้มนุษย์ขาดการดูแลตนเองซึ่งมีผลทำให้การพักผ่อนไม่เพียงพอต่อการทำงานส่งผลให้หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จตามที่ตั้งไว้ นิสิตจึงเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมหรือแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างคณะหรือกิจกรรมที่เป็นของคณะ เพื่อให้ให้นิสิตรุ่นพี่รุ่นน้องได้พบปะกัน และอยากให้อบรมเรื่องห้องเรียนก็ยังเป็นปัจจัยพื้นฐานของสุขอนามัยของร่างกาย (นิสิตปริญญาตรี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 สิงหาคม 2561)

ด้านอารมณ์ พบว่า นิสิตเห็นว่าอารมณ์ของนิสิตในบางครั้งไม่นิ่งพอ อาจเกิดจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่องจิตใจมากเกินไป เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเพื่อนร่วมงาน จึงส่งผลให้ขาดความเชื่อมั่น ขาดความรับผิดชอบในงานที่ตนได้รับมอบหมายจึงคิดว่าควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวการให้คำปรึกษากับอาจารย์หรือมีการจัดกิจกรรมศิลปะบำบัด และทางด้านศาสนาอาจให้มีกิจกรรมทำสมาธิร่วมกัน (นิสิตปริญญาตรี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 2 สิงหาคม 2561) และควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยลดความตึงเครียดภายหลังการเรียน เช่น เล่นดนตรีร่วมกันหรือมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างเพื่อนร่วมคณะและคณะอื่น ๆ (นิสิตปริญญาตรี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 สิงหาคม 2561)

ด้านสังคม พบว่า นิสิตคิดว่าปัญหาทางด้านการอยู่ร่วมกันมีผลจากสถานที่ที่เกิดจากบางสาขาอาจเรียนคนละที่ การพบเจอนาน ๆ ครั้งส่งผลให้เวลาเข้าร่วมกิจกรรมคณะ ไม่มีความสนิทและสามัคคีกัน จึงทำให้การอยู่ร่วมกันเป็นไปได้ยาก นิสิตจึงเห็นว่าควรโครงการที่ทำร่วมกันภายในคณะ หรือต่างคณะ เช่น การบริการสังคมที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นหรือคณะอื่นหรือมีการจัดค่ายเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ภายในชุมชนให้มากขึ้น (นิสิตปริญญาตรี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 กันยายน 2561) และต้องการให้ส่งเสริมด้านงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้มีความชัดเจน อยากให้มีการจัดกิจกรรมการแสดงจากคณะให้มากขึ้นและสนับสนุนผลงานในเวทีระดับนานาชาติเพื่อให้เป็นหน้าตาของมหาวิทยาลัยและคณะ (นิสิตปริญญาตรี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 กันยายน 2561)

ด้านสติปัญญา พบว่า นิสิตคิดว่าการจัดการเรียนการสอนในบางวิชาเป็นการสอนแบบเดิม ๆ ที่ไม่ได้ช่วยกระตุ้นให้ให้นิสิตเกิดความคิดหรืออรรถในการเรียนและส่งผลกับอุปกรณ์ที่ไม่สามารถรองรับนิสิตได้เพียงพอกับความต้องการของนิสิต นิสิตจึงเห็นว่าควรมีการวางแผนเก็บอุปกรณ์ให้เหมาะสมกว่านี้กับจำนวนนิสิต และนิสิตมีความต้องการให้คณะศิลปกรรมศาสตร์ จัดการอบรมหลักสูตรเพิ่มเติมหรือมีการอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสารและอบรมโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จำเป็นในการทำงานให้มากขึ้น เนื่องจากยุคสมัยใหม่ภาษาอังกฤษมีบทบาทเข้ามาให้

ประเทศเราอย่างมากและบางคนยังมีพื้นฐานไม่แน่นพอสำหรับระดับอุดมศึกษา (นิตยสารศิลปวัฒนธรรม, 26 กันยายน 2561)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่านิตยสารศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการให้ทางผู้บริหารให้การสนับสนุนในเรื่องการพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านเท่าที่จะสามารถจัดฝึกอบรมและพัฒนาได้ โดยอยากให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิต และต้องการได้รับการตอบสนองดังกล่าวจากผู้บริหารและองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากปัญหาที่พบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการพัฒนาตนเองของ นิตยสารศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา นิตยสารศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาตนเองเนื่องจากนิตยสารเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการสร้างสรรค์แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค ดังนั้นการพัฒนานิตยสารให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีทัศนคติที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญในการพัฒนาตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิตยสารศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวมทุกด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิตยสารศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิตยสารศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านนวัตกรรม ด้านเทคโนโลยีและการปรับตัวให้ทันกับยุคสมัย ตลอดจนทักษะที่จำเป็นของนิสิตในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องของนิตยสารศิลปวัฒนธรรม ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการเพิ่มพูน

ทักษะและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาตนเอง อีกทั้งเป็นแนวทางให้สถาบันและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 – 4 หรือสูงกว่า ปีการศึกษา 2561 ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,603 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 เพศ จำแนกเป็น

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.1.3 เพศทางเลือก

1.2 ชั้นปี จำแนกเป็น

1.2.1 ชั้นปีที่ 1

1.2.2 ชั้นปีที่ 2

1.2.3 ชั้นปีที่ 3

1.2.4 ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า

1.3 สาขาวิชา จำแนกเป็น

1.3.1 สาขาวิชาศิลปศึกษา

1.3.2 สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์

1.3.3. สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร

1.3.4 สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์

1.3.5 สาขาวิชาศิลปะการแสดง

1.3.6 สาขาวิชานาฏศิลป์

1.3.7 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย

1.3.8 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล

1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็น

1.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

1.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้ ใครได้หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายเกิดการความขาดสมดุลเนื่องมาจากมีสิ่งเร้ามากกระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่หนึ่งต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่งและก็จะเกิดความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาทดแทนจนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

2. การพัฒนาตนเอง หมายถึง การพัฒนาความรู้ ทักษะและพฤติกรรม ไปสู่การพัฒนาทัศนคติ แรงจูงใจ และอุปนิสัยเพื่อค้นหาตนเอง เพิ่มทักษะ รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป การพัฒนาตนเองอาจเป็นการพัฒนาที่จิตใจของตนเอง หรือพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทำให้มีคุณภาพชีวิต มีความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามที่ใฝ่ปรารถนา เป็นการเปิดใจยอมรับตนเอง จากความพร้อมในการศึกษาเรียนรู้และมีสติตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ดีขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

2.1 การพัฒนาตนเองด้านร่างกาย หมายถึง การให้ความสำคัญกับสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ บริโภคอาหารอย่างถูกสุขลักษณะ เป็นการการพัฒนาให้ร่างกายมีความแข็งแรง สมบูรณ์ มีทักษะทางกีฬาพื้นฐานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

2.2 การพัฒนาตนเองด้านอารมณ์ หมายถึง การสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์ โดยการพัฒนาทางด้านจิตใจด้วยการให้ทาน การทำงานอดิเรกที่ชอบ การเข้าร่วมกิจกรรม สันทนาการ การฝึกสมาธิ การผ่อนคลายด้วยการฟังเพลง มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่น และมีความเข้าใจในอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น

2.3 การพัฒนาตนเองด้านสังคม หมายถึง เป็นการสร้างการยอมรับและยกย่องจากสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมกับสังคม หรือหน่วยงานต่าง ๆ ใช้เวลาว่างบำเพ็ญประโยชน์เพื่อ

ชุมชน ให้ความร่วมมือกับสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติตนโดยยึดหลักของกฎหมาย

2.4 การพัฒนาตนเองด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรู้ความคิดของตนเอง การปฏิบัติตามความคิดและการแสวงหาความรู้ซึ่งการเพิ่มความรู้ให้กับตนเองและความสามารถในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขใหม่สร้างสรรค์โดยมีหลักและทฤษฎี และมีการเพิ่มความรู้จากนอกห้องเรียน ได้แก่ การอ่านหนังสือ การเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านต่าง ๆ การศึกษาข้อมูลสารสนเทศจากสื่อต่าง ๆ การสังเกตและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมหรือมีการศึกษานอกสถานที่เพื่อเพิ่มพูนความรู้และสติปัญญา

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้รับจากการเรียนซึ่งวัดผลการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชา ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตและแบ่งระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ	หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.50
คะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง	หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.00
คะแนนเฉลี่ยสะสมสูง	หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป

4. นิสิต หมายถึง นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับปริญญาตรี ภาคปีการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2561 ทั้งหมด 1,603 คน

5. เพศ หมายถึง นิสิตเพศชาย นิสิตเพศหญิงและนิสิตเพศทางเลือก คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาเอกของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งประกอบด้วย 8 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ สาขาวิชาศิลปะการแสดง สาขาวิชานาฏศิลป์ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล

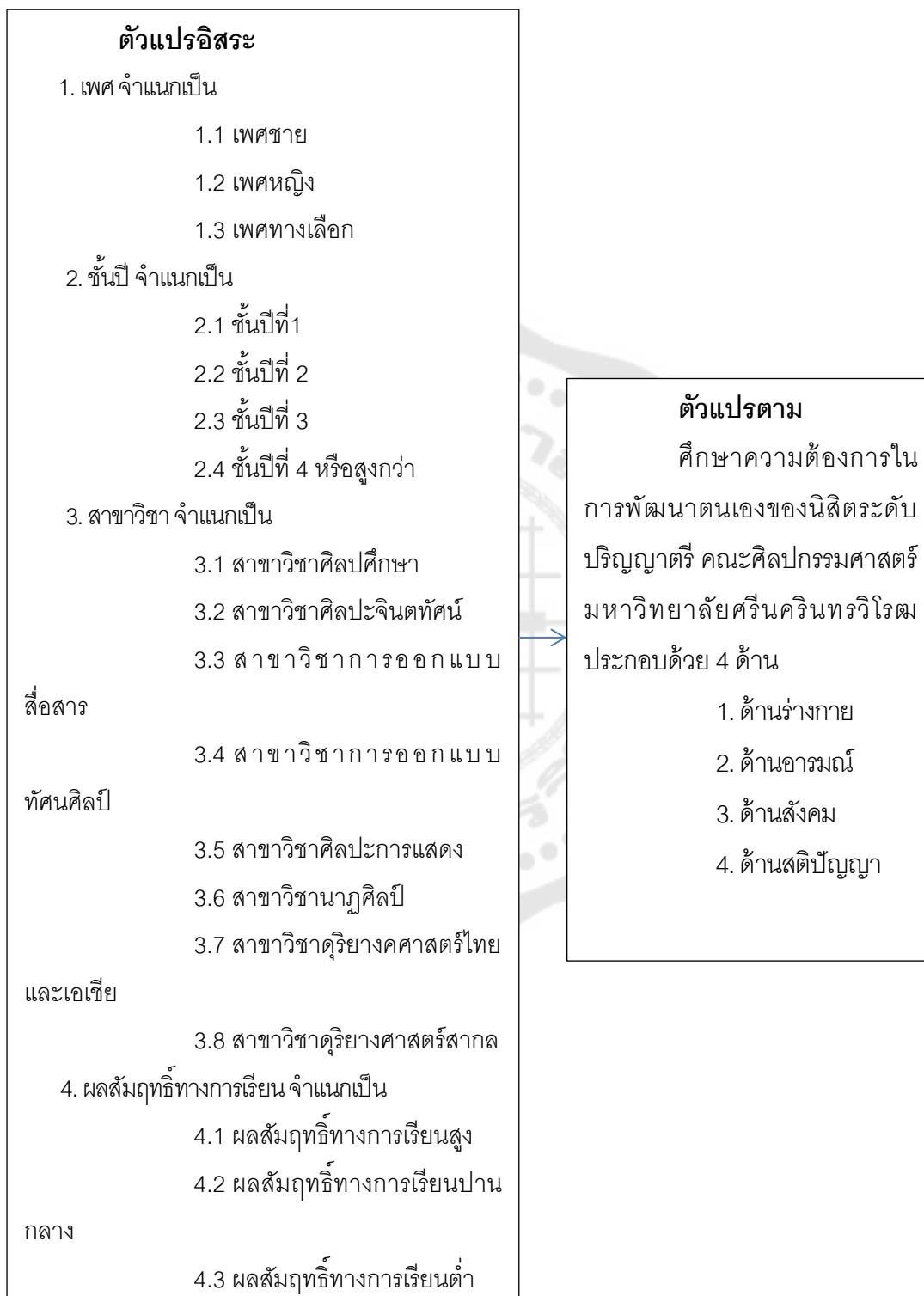
สมมุติฐานในการวิจัย

1. นิสิตเพศต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตชั้นปีต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตสาขาวิชาต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

4. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้นำเสนอตามสารบัญดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง
2. การพัฒนาด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
4. การพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
5. หลักสูตรการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง

ความหมายการพัฒนาตนเอง

ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2541, น. 20) ได้ให้ความหมายของคำว่าพัฒนาตน หมายถึงการที่บุคคลพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตน ด้วยตนเอง ให้ดีขึ้นกว่าเดิม เหมาะสมกว่าเดิมทำให้สามารถดำเนินกิจกรรม แสดงพฤติกรรมเพื่อสนองความต้องการ แรงจูงใจหรือเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ การพัฒนาตนด้วยตนเอง ตามศักยภาพของตนให้ดีขึ้นทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมเพื่อให้ตนเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตลอดจนเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสันติสุขของตน

ทศพร พิษะระ (2554, น. 9) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเอง (Self-development) ว่า การพัฒนาตนเอง ลงมือทำด้วยตัวคุณเอง โดยผ่านกระบวนการการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เราออกแบบทำขึ้นมาด้วยความตั้งใจ ตั้งใจและเต็มใจของเราเอง การพัฒนาตนเองของคุณจะต้องมาจากทัศนคติในตัวคุณ มาจากแรงปรารถนาในตัวคุณ โดยต้องสอดคล้องกับพฤติกรรมและการกระทำที่สื่อออกมาภายนอกด้วยการลงมือทำด้วยตัวคุณเอง หัวใจการพัฒนาตนเองอยู่ตรงที่เราต้องลงมือทำเอง เรารับผิดชอบการพัฒนาด้วยตัวเราเอง

สมใจ ลักษณะ (2548, น. 81) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเอง หมายถึงการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง แก้ไข สร้างสรรค์ เกี่ยวกับตนเอง เพื่อนำไปสู่ความดี ความงามความเจริญในตนเอง โดยมีความมุ่งหมายสูงสุด คือการมีชีวิตที่มีคุณภาพ มีความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่การงานและมีความสุข

ศสลักษณ์ ทองปานดี (2551, น. 2-3) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเองหมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการทำงานอันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และการพัฒนาบุคคลควรส่งเสริม และพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างทั่วถึงสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

โสภณ ช้างกลาง (2550, น. 12) ได้กล่าวถึงการพัฒนาตนเอง หมายถึง การดึงเอาศักยภาพของตนเองออกมาแก้ไขปรับเปลี่ยนให้เกิดความเจริญดีขึ้นกว่าอดีต สร้างความแปลกใหม่ให้กับตนเอง เป็นการสร้างศักยภาพของตนเองให้ดีขึ้น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้ อย่างมีความสุข เป็นกระบวนการที่จะเพิ่มพูนความรู้ เพื่อยกระดับมาตรฐานหรือความชำนาญในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นและตนเองมีความเจริญก้าวหน้า

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง คือการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาไว้แล้ว ซึ่งการพัฒนานั้นมิได้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านปริมาณที่สามารถจับต้อง วัดได้ เท่านั้น แต่หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพด้วยทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ซึ่งผู้ที่พัฒนาตนเองต้องมีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองด้วยความเต็มใจและสมัครใจ โดยปราศจากความรู้สึกลัวว่าถูกบังคับ การพัฒนาจึงจะเกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้ง่ายและเป็นการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิผลและสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

ในปัจจุบันการศึกษาเรื่องการพัฒนาตนเองเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพของโลกและเหตุการณ์ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่ยุคของข่าวสารข้อมูล หรือที่เรียกว่าเป็นยุคของโลกเคลื่อนที่สาม ทำให้เกิดการรวมตัวของทรัพยากรขึ้น เมื่อโลกอยู่ในสถานะที่ไร้พรมแดนการแข่งขันกันเพื่อช่วงชิงทรัพยากรจึงมีมากขึ้นเป็นทวีคูณ ซึ่งอาจเปรียบได้ว่าเป็นสงครามแย่งชิงข่าวสารในด้านข้อมูลความรู้จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ ทำให้เกิดการตื่นตัวและหวาดวิตกขึ้น ผู้ที่ปล่อยให้กลไกการเปลี่ยนแปลงดำเนินไปโดยไม่พยายามก้าวให้ทันจะกลายเป็นผู้ที่ล้าหลังและเสียประโยชน์ไปในเวลาอันรวดเร็วดังนั้นการพัฒนาตนเองเพื่อให้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อความอยู่รอดของชีวิตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2542, น. 237)

เอกชัย บุญอาจ (2555, น. 2-4) ได้กล่าวถึง การพัฒนาตนเองหมายถึงการพัฒนาความสามารถของตนเองให้มากขึ้น โดยเหตุที่มนุษย์เราต้องการที่จะให้ตนเองเจริญก้าวหน้า(ความเจริญก้าวหน้าส่วนตัวและการรับรู้ศักยภาพของตนเอง) ดังนั้นทุกคนต้องการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตที่ดียิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตนเองควรมีสิ่งสำคัญคือ

1. การกระทำในเชิงบวก ที่สำคัญที่สุดคือสร้างแรงดลใจให้อยากแก้ปัญหาคนทำงานหากคุณเพียงทำงานตามคำสั่ง เท่านั้นคุณจะไม่มีความพัฒนาความสามารถของคุณเองได้

2. สะสมข้อมูล หากไม่มีข้อมูลเข้า (Input) แล้วจะมีผลออก (Output) ได้อย่างไร การพัฒนาตนเองก็เช่นกัน การสะสมข้อมูลเพื่อให้ตนเองรอบรู้มากขึ้นจึงเป็นการช่วยพัฒนาตนเองให้รอบรู้มากยิ่งขึ้น

การพัฒนาตนเอง (Self Development) คนเราถ้าจะเก่งต้องประกอบด้วย 3 เก่ง ดังนี้

1) เก่งตน (Self Ability) หมายถึงเป็นผู้ที่ชอบศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันโลกทันคน การพัฒนาตนเองนั้นพัฒนาได้ 3 ทางคือ

1.1) ทางกาย องค์ประกอบได้แก่ รูปร่าง พัฒนาให้ดีขึ้นโดยใช้การแต่งกายช่วยลดจุดด้อยหรือเสริมจุดเด่น หน้าตาสดชื่นแจ่มใส สะอาดหมดจด อากัปกริยาการแสดงออกเข้มแข็งแต่ ไม่แข็งกระด้าง อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ การยืน การเดิน การนั่ง ต้องมั่นคง เรียบร้อย การแต่งกายต้องสะอาดกับกาลเทศะเหมาะสมกับรูปร่างและผิวพรรณ

1.2) ทางวาจา การพูดดีต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการคือ พูดแต่ดีมีประโยชน์ ผู้ฟังชอบ และทุกคนปลอดภัย ก่อนพูดทุกครั้งต้องคิดก่อนพูดคนที่พูดดีมีปัญญาก็คือเป็นลมปากที่หวานหูไม่รู้หยาบเป็นที่รักใคร่ชอบพอกันทุก ๆ ฝ่ายที่ได้ยินได้ฟัง

1.3) ทางใจ การพัฒนาทางใจก็มีองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความมั่นใจถ้ามีความมั่นใจใน จะทำอะไรก็สำเร็จ ความจริงใจ คือเป็นคนปากกับใจตรงกัน ความกระตือรือร้นแจ่มใสมีชีวิตชีวา มีความมานะพยายามไม่ท้อต่อสิ่งใด ๆ ความซื่อสัตย์ ความสุขใจ ความอดกลั้น ความมีเหตุผล การมีสมรรถภาพในการจำและมีความคิดสร้างสรรค์

2) เก่งคน (Self Ability) หมายถึง มีความสามารถที่จะทำตัวให้เข้าไหนเข้าได้เป็นที่รักใคร่ชอบพอกันทุกฝ่ายมีมนุษยสัมพันธ์ในครอบครัวพ่อแม่ควรรู้หลักจิตวิทยาในการปกครองลูกให้ความรักแก่ลูก ลูกก็ไม่ทำตนให้เป็นปัญหาให้พ่อแม่และมีมนุษยสัมพันธ์สามารถทำตนให้เข้ากับคนได้กับทุกคน หากมีผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาก็รัก หากมีลูกน้อง ลูกน้องก็รัก เพื่อนร่วมงานก็รัก บุคคลภายนอกหรือลูกค้าก็รัก ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองและธุรกิจเป็นอย่างยิ่ง

3) เก่งงาน (Task Ability) หมายถึง ผู้ที่รักงาน ขยันทำงาน และรู้วิธีทำงาน มีความขยันหมั่นเพียร มานะ อดทน ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค อาจสรุปได้ว่าการพัฒนาตนเอง แบบ Inside Out Approach เป็นการพัฒนาคนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาจากภายใน สู่การพัฒนาภายนอกเพราะถ้าบุคคลสามารถพัฒนาสิ่งที่อยู่ภายในใจของมนุษย์ได้แล้ว การพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของมนุษย์ก็สามารถทำได้ง่ายขึ้นอย่างแน่นอน

เรียม ศรีทอง (2542, น. 144) ได้พูดถึงความเชื่อพื้นฐานของบุคคลในการพัฒนาตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาตนเองประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย

1. มนุษย์ทุกคนมีเอกลักษณ์ มีศักยภาพที่มีคุณค่าเป็นของตนเอง และทุกคนสามารถฝึกหัดพัฒนาได้ในทุกเรื่อง
2. ไม่มีใครที่มีความสมบูรณ์ไปหมดทุกด้าน จนไม่สามารถจะพัฒนาได้อีก
3. แม้จะไม่มีใครรู้จักตัวเองได้ดีเท่าตัวเอง แต่ในบางเรื่องตนเองก็ไม่สามารถจัดการปรับเปลี่ยนได้ด้วยตนเอง
4. การควบคุมสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม กับการควบคุมความคิดความรู้สึกและการกระทำของตนเอง มีผลกระทบซึ่งกันและกัน
5. อุปสรรคสำคัญของการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง คือ การที่บุคคลไม่ยอมปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการปฏิบัติไม่สร้างนิสัยและฝึกทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็น
6. การพัฒนาตนเองดำเนินการได้ตลอดเวลา เมื่อต้องการหรือพบปัญหาข้อบกพร่องหรือพบอุปสรรคยกเว้นคนที่ประกาศว่าตนมีความสมบูรณ์ไปหมดทุกด้านแล้ว

นอกจากนี้ (ไพศาล ไกรสิทธิ์, 2541, น. 76-77) กล่าวว่า การพัฒนาตน จะดำเนินไปได้ด้วยดีจะต้องอาศัยความเชื่อ ความมั่นใจ และความรู้ความเข้าใจที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. ความเชื่อมั่นในธรรมชาติของมนุษย์ว่าเป็นสัตว์ที่ฝึกฝนพัฒนาได้มีศักยภาพของการพัฒนาได้สูงสุดพัฒนาได้เต็มศักยภาพ
2. การทำให้แต่ละบุคคลรู้จักตนเอง เพื่อเสริมความพร้อมความสามารถที่ตอบรับต่อสิ่งภายนอก การรู้จักตน จะต้องรู้จักตามความเป็นจริงว่า มีรากฐานเป็นอย่างไร มีความถนัดในด้านใดควรจะลด เสริม หรือฝึกฝนพิเศษในด้านใด การรู้จักตนทำให้เกิดความมั่นใจในตัวเอง มีความมั่นใจในการที่จะพัฒนาตนให้ก้าวหน้าต่อไป

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองเป็นพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถของตนเองให้มีมากขึ้นพร้อมทั้งพัฒนาความสามารถที่ยังไม่ได้พัฒนาของตนเองด้วย โดยเหตุที่มนุษย์เรามีความต้องการที่จะให้ตนเองเจริญก้าวหน้าและมีการรับรู้ศักยภาพของตนเอง ดังนั้น ทุกคนจึงต้องพยายามพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตที่ดียิ่งขึ้นโดยผ่านการฝึกฝนรู้จักหน้าที่ของตนเอง

หลักการพัฒนาตนเอง

หลักการพัฒนาตนเองมีดังนี้ Hodgson, (1981 อ้างถึงใน ไพศาล ไกรสิทธิ์, 2541, น. 22)

1. การพัฒนาตน คือการก้าวไปข้างหน้าสู่ศักยภาพระดับใหม่

2. การพัฒนาตน เป็นการปฏิบัติที่ไม่ต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึงว่า การพัฒนาไปสู่ ศักยภาพระดับใหม่จะต้องเอาชนะพลังขัดขวาง ที่ขวางกั้นระหว่างศักยภาพแต่ละระดับ การพัฒนาจะถูกต่อต้านโดยอุปสรรคภายใน ซึ่งต้องการจะเอาชนะการพัฒนา ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่อง

3. การพัฒนาตน จะต้องเอาชนะความยากลำบากที่ขวางกั้น ถ้าบุคคลสามารถเอาชนะอุปสรรคได้จะทำให้มีการปลดปล่อยศักยภาพระดับใหม่ออกมา

4. การพัฒนาตน จำเป็นต้องมีการทำท่ายากจากภายนอกที่เหมาะสม

5. การพัฒนาตน จำเป็นต้องมีการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำท่ายาก

6. การพัฒนาตน เป็นการริเริ่มของตน

7. ผู้พัฒนาตน จะต้องยอมรับสิ่งที่ทำท่ายากด้วยตนทั้งหมด (Total self)

8. การพัฒนาตน ต้องการการมีวินัยในตนเอง

9. การพัฒนาตน ต้องการการหยั่งรู้ที่สร้างสรรค์ซึ่งเกิดขึ้นในตน

10. การพัฒนาตน ต้องการการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับตน ซึ่งจะช่วยให้สามารถเผชิญความจริงเกี่ยวกับตน

11. การพัฒนาตน แรงจูงใจอันดับแรกคือ ผลสัมฤทธิ์ของตน และความสมปรารถนาแห่งตน แรงจูงใจอันดับรองลงไป คือ การได้รับรางวัล และการถูกลงโทษ

12. การพัฒนาตน ผู้พัฒนาดังใจที่จะยอมรับการเสี่ยงของตน

13. การพัฒนาตน ผู้พัฒนาสามารถตัดสินใจได้ว่า ความตั้งใจของตนนั้นคงพอที่จะพัฒนาไปได้ตลอดรอดฝั่งหรือไม่

14. การพัฒนาตน สมรรถนะในการพัฒนา จะสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้ในการอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อการรับรางวัลที่เกิดจากสภาวะภายใน

15. การพัฒนาตน ผู้พัฒนาจะสามารถตัดสินใจว่าจะฟังคนอื่นหรือเป็นอิสระโดยฟังตนเองนานเท่าไร

16. การพัฒนาตน ผู้พัฒนาตระหนักว่า ไม่มีอะไรจะประสบความสำเร็จได้โดยปราศจากการเสียสละส่วนบุคคล

17. การพัฒนาตน ผู้พัฒนาต้องการการแนะแนว จากผู้พัฒนาที่มีวุฒิภาวะกว่า

18. การพัฒนาตน บุคคลซึ่งสามารถชักนำได้ดีที่สุด คือ ผู้พัฒนาตนที่มีวุฒิภาวะมากกว่า

19. การพัฒนาตนให้เร็วขึ้น จำเป็นจะต้องนำความรู้และเทคนิคเฉพาะมาใช้

20. การพัฒนาตนให้เร็วขึ้น จำเป็นจะต้องรู้ถึงการทำงานกับตนเอง

ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นหลักการพัฒนาตนที่ผู้พัฒนาจะต้องยึดถือและมีความตระหนักรู้เสมอ หลักการพัฒนาตนเอง คนที่จะพัฒนาตนเองจะเริ่มต้นด้วยการสำรวจและพิจารณาตนเองว่ามีข้อดีและข้อบกพร่องอะไรบ้าง การสำรวจจะใช้วิธีการส่องกระจก เมื่อทราบแล้วก็มาวิเคราะห์ตนเองและตั้งเป้าหมายว่ามีสิ่งใดที่ดีและมีอยู่ในตัวเราแล้ว เราก็ควรรักษาไว้ สิ่งใดที่ไม่ดีและมีอยู่ในตัวเรา เราก็ควรจะหาทางทำให้ลดน้อยลงหรือควรขจัดให้หมดไป และมีสิ่งใดที่ดีและยังไม่มีในตัวเรา เราก็ควรจะนำมาเพิ่มให้กับตัวเราให้มากขึ้น เมื่อวิเคราะห์และตั้งเป้าหมายแล้ว ต่อไปก็คิดหาวิธีการและวางแผนดำเนินการ โดยเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับตัวเราเอง เมื่อวางแผนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ต้องนำแผนดำเนินการดังกล่าวมาดำเนินการ ถ้าเราสามารถทำได้ตามแผนที่วางไว้ ก็ถือว่าแผนการที่วางไว้เหมาะสมกับเรา แต่ถ้าทำไม่ได้ตามแผนก็ถือว่าแผนการนั้นไม่เหมาะสมกับเรา ต้องปรับปรุงให้เหมาะสมจนเราสามารถปฏิบัติได้ เมื่อดำเนินการตามแผนแล้ว จะต้องมีการประเมินผลการดำเนินการว่าบรรลุเป้าหมายเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างหรือไม่ระหว่างดำเนินการ ถ้ามีจะได้หาทางปรับปรุง เพื่อให้การดำเนินการในครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถเขียนเป็นวงจรในการพัฒนาตนเองได้ตามแผนภาพ ปราณี รามสูตรและจรัส ดวงสุวรรณ (2545, น.123-125)

สรุปได้ว่า หลักการพัฒนาตนเองเป็นการพัฒนาคุณสมบัติที่อยู่ในตัวบุคคล เป็นการจัดการตนเองให้มีเป้าหมายชีวิตที่ดี ทั้งในปัจจุบันและอนาคต การพัฒนาตนเอง จะทำให้บุคคลสำนึกในคุณค่าความเป็นคนได้มากยิ่งขึ้นและยังแสดงให้เห็นถึงเปลี่ยนแปลงตนเองจากศักยภาพเดิมที่มีอยู่ไปสู่ศักยภาพระดับที่สูงกว่า

ความมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543, น. 127) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการพัฒนาตนดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความคิด นับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับปัจจุบัน ที่จะต้องเตรียมตัวในการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามที่ตนสนใจ เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ เรียนรู้สภาพร่างกายของตน ตลอดจนวิธีบำรุงรักษาสุขภาพพลานามัยให้แข็งแรงสมบูรณ์ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การประกอบอาชีพ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เปรียบดูเพชรที่แวววาวซึ่งได้เจียรไนแล้ว นับว่ามีคุณค่าหรือคุณภาพอันควรแก่การดำรงตำแหน่งงานที่ดีทั้งหลาย อันเนื่องจากมนุษย์ได้ใฝ่รู้ หรือพัฒนาตนเองในด้านความคิด

2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะและความชำนาญ มนุษย์ที่ได้รับการพัฒนาจะเพิ่มพูนทักษะและความชำนาญให้มีคุณค่าที่สอดคล้องกับความคิดดังที่กล่าวมาแล้ว

3. เพื่อพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเจตคติและความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ มนุษย์ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว จะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมด้านความรู้สึกจากเจตคติและอารมณ์เชิงลบ เป็นเจตคติและอารมณ์เชิงบวก และสามารถควบคุมอารมณ์ของตนได้ อันจะช่วยพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนดี มีน้ำใจแห่งการเสียสละ ใจกว้าง รู้จักให้เกียรติผู้อื่น และช่วยลดความเห็นแก่ตัวของตน เพื่อเพิ่มความมีใจสูงในตัวเองให้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีแก่มนุษย์หรือบุคคลที่มีการพัฒนาตนเองบุคคลทุกคนต้องการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์หรือมีชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคมประสบความสำเร็จตามจุดหมายและความต้องการของตนเองพัฒนาตนเองได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลกการพัฒนาตนเองจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อตนเองคือ

- 1.1 เตรียมตนเองให้พร้อมทุกด้านเพื่อรองรับต่อสถานการณ์ด้วยความรู้สึที่ดี
- 1.2 ปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องและพัฒนาพฤติกรรมให้เหมาะสมโดยขจัดคุณลักษณะที่ไม่ต้องการออกพร้อมกับเสริมสร้างคุณลักษณะที่สังคมต้องการ
- 1.3 วางแผนทางให้พัฒนาไปสู่เป้าหมายด้วยความมั่นใจ โดยส่งเสริมความรู้สึคุณค่าแห่งตนให้สูงขึ้นเข้าใจตนเองและทำหน้าที่ที่ตามบทบาทได้

2. ความสำคัญต่อบุคคลอื่นคือ

- 2.1 เนื่องจากบุคคลในสังคมมีความเชื่อมโยงกันการปรับปรุงและพัฒนาตนเองจึงเป็นการเตรียมตัวเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อผู้ที่ติดต่อกับทั้งบุคคลในครอบครัวและเพื่อนในที่ทำงาน
- 2.2 เป็นตัวอย่างอ้างอิงให้เกิดการพัฒนาแก่บุคคลอื่นเป็นประโยชน์ร่วมกัน ทั้งชีวิตส่วนตัวการทำงานและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในชุมชนอันจะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ความสำคัญต่อสังคม คือ

- 3.1 การแข่งขันในเชิงคุณภาพและประสิทธิภาพกับสังคมอื่นได้สูงขึ้นทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมโดยวิธีคิดและทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและคุณภาพของผลผลิต

3.2 การขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันทำให้เกิดความเกิตหน้าทั้งต่อตนเอง และสังคมโดยรวม

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการพัฒนาตนเองเป็นการเพิ่มคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ พัฒนาจากสิ่งที่มีอยู่เดิมหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้นมาหรือเริ่มต้นด้วยการพัฒนาตนเอง ต่อจากนั้นเป็นการพัฒนาชุมชน และท้ายสุดเป็นการพัฒนาสังคม ซึ่งจะต้องเกิดการเรียนรู้ เข้าใจในความหมาย แนวคิด วิธีการพัฒนาตนเองเพื่อชุมชนและสังคมอื่นได้

กระบวนการในการพัฒนาตนเอง

กระบวนการในการพัฒนาตนเอง เป็นการสำรวจสภาพการดำรงชีวิตที่เป็นอยู่ว่าตนเองกำลังเผชิญปัญหาอยู่หรือไม่ปัจจุบันมีการแข่งขันสูงและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจนไม่สามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ ผู้ที่พัฒนาตนเองอยู่เสมอจึงมีโอกาสประสบความสำเร็จในสังคมมากกว่าผู้อื่น ก่อนที่จะพัฒนาตนเองต้องสำรวจและวิเคราะห์ให้ถูกต้องว่ามีลักษณะนิสัยอย่างไรจุดใดเป็นจุดเด่นควรรักษาไว้ จุดใดเป็นจุดด้อยควรปรับปรุงการสำรวจตนเองทำได้ 2 วิธีคือ

1. การสังเกตจะทำให้ทราบลักษณะนิสัยของตนเองเพราะไม่มีใครรู้จักตนเองดีเท่าตนเองการสังเกตตนเองจะเชื่อถือได้เพียงใด ขึ้นอยู่กับการทำใจเป็นกลางไม่เข้าข้างตนเองหรือถูกผู้อื่นซึ่งทำได้ยากแต่ควรพยายามทำถ้าทำได้จะเห็นตนเองชัดเจนขึ้น การสังเกตตนเองทำได้โดยพิจารณาดังนี้

1.1 ลักษณะทางร่างกายได้แก่รูปร่าง หน้าตาภิรยาท่าทางการแต่งกายความสะอาด

1.2 ลักษณะนิสัย ได้แก่ความมีเหตุผล ความเชื่อมั่นใจตนเองความเป็นตัวของตัวเอง ความอดทน ความทะเยอทะยาน ความก้าวร้าว ความซื่อสัตย์ ความเฉียดฉลาด ความรับผิดชอบ ความอิสระ ความสุขภาพ ความขยันขันแข็ง

1.3 ลักษณะทางอารมณ์ได้แก่การควบคุมอารมณ์ความเครียด ความกังวล ความโกรธความรักอารมณ์ขัน

1.4 ลักษณะการเข้าสังคมได้แก่การพูดการฟังการผูกมิตรการสร้างความอบอุ่นเป็นกันเองยิ้มแย้มแจ่มใส

1.5 การศึกษาและความสามารถเฉพาะตัวได้แก่ ความรู้ความชำนาญทักษะพิเศษ

2. การบอกกล่าวของผู้ใกล้ชิดจะบอกได้ว่าตัวเรามีนิสัยอย่างไรคิดอะไรต้องการอะไรมีความเชื่อความนิยมชมชอบเรื่องอะไร คำบอกเล่าของผู้อื่นจะทำให้รู้ลักษณะนิสัยบางอย่าง

และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาในสิ่งที่ตนไม่รู้ทั้งนี้ต้องทำให้กว้างยอมรับฟังและไม่พยายามแก้ตัว การพัฒนาตนเองเป็นสิ่งที่ท้าทายความเข้มแข็งของจิตใจ เมื่อตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองแล้วต้องมีจิตใจเข้มแข็งมุ่งมั่นเลิกนิสัยเก่า ๆ สร้างนิสัยใหม่หรือลักษณะที่ดีให้กับตนเองให้ได้จึงพัฒนาตนเองได้สำเร็จซึ่งการพัฒนาตนเองมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การกำหนดให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาลักษณะนิสัยใดด้วยวิธีการอย่างไร ซึ่งลักษณะที่จะพัฒนาจะต้องเห็นชอบว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ตนเองมีคุณค่ามากขึ้น

2.2 วางแผนการพัฒนาที่ละเอียดอย่างเป็นระบบเริ่มจากเรื่องง่าย ๆ ไปหายาก

2.3 กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนาให้เพียงพอและสม่ำเสมอพยายามทำให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนิสัย การเปลี่ยนแปลงนิสัยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง

ซึ่ง สกิด วงศ์สวรรค์ (2540, น. 185-187) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ตนเองมีหลักการ 4 ประการ คือ การที่บุคคลจะต้องรู้จักตนเอง รู้จักความต้องการของตนเอง รู้จักที่จะยอมรับตนเอง และพัฒนาตนเองไป ให้เต็มศักยภาพของตน ทั้งสี่ประการจะทำให้บุคคลสามารถวิเคราะห์ตนเองได้และ เมื่อเราสามารถวิเคราะห์ ตัวเราได้ เราก็สามารถพัฒนาตนไปตาม ทิศทางที่เรา ต้องการ ซึ่งในแง่ของการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อช่วยให้การวิเคราะห์ตนสมบูรณ์ เราควรสนใจศึกษา เรื่ององค์ประกอบที่ทำให้บุคลิกภาพ ทางกายสมบูรณ์ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาตนในที่สุดองค์ประกอบที่ทำให้บุคลิกภาพ ทางกายสมบูรณ์ ได้แก่เรื่อง สุขภาพกาย และสุขภาพจิต และนักจิตวิทยา โรเจอร์ส ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นการเปลี่ยนแปลงให้บุคลิกภาพดีขึ้นและดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข ต้องมีความมั่นใจในตนเอง มีพลังในการทำงาน เกิดเป็นกระบวนการที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และมีทัศนคติที่ดีขึ้นมีแนวคิดว่ามีบุคลิกภาพไม่พึงปรารถนา เช่น มองโลกในแง่ร้าย เคียดแค้น สังคม โยนความผิดให้ผู้อื่น วิตกกังวลสูง มีปมด้อย เหยียดหยามผู้อื่น เป็นเพราะบุคคลนั้นมีความสอดคล้องกันระหว่างความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองกับสภาพความเป็นจริง โดยการประเมินตนเองสูงเกินไป(Overestimate) หรือต่ำเกินไป (Underestimate) ดังนั้น การช่วยให้คนรู้จักตนเองเป็นความ พร้อมที่จะปรับปรุงและมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่พึงปรารถนา

การพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จ ควรจะมีกระบวนการตามขั้นตอน ซึ่ง ประทีป โชติคุณ เศรษฐ์ (2544, น. 16-17) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาตนเอง สรุปดังนี้

1. สำรวจตัวเอง การที่คนเราจะประสบความสำเร็จหรือไม่ สาเหตุที่สำคัญ คือ จะต้องมีการสำรวจตนเองเพราะตนเองเป็นผู้กระทำตนเอง คนบางคนไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตเนื่องจากบุคคลมีจุดอ่อนหรือคุณสมบัติที่ไม่ดี การที่จะทราบว่า ตนมีคุณสมบัติอย่างไร ควรจะ

ได้รับการสำรวจตนเอง ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อจะได้มีชีวิตที่สมหวังต่อไป

2. การปลูกคุณสมบัติที่ดีงาม โดยคุณสมบัตินี้ของบุคคลสำคัญของโลกเป็นแบบอย่าง ซึ่งคุณสมบัตินี้ของบุคคลไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด แต่สามารถเกิดขึ้นได้

3. การปลูกใจตนเอง เป็นสิ่งสำคัญ เพราะบุคคลที่มีกำลังใจดี ย่อมมุ่งมั่นดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของชีวิตที่กำหนดไว้

4. การส่งเสริมตนเอง คือการสร้างกำลังใจที่ดี สร้างกำลังใจให้เข้มแข็ง และสร้างกำลังใจความคิดของตนให้เป็นเลิศ

5. การดำเนินการพัฒนาตนเอง เป็นการลงมือปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

6. การประเมินผล เพื่อจะได้ทราบว่าการดำเนินการพัฒนาตนเองตามที่บุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้ดำเนินการไปได้ผลมากน้อยเพียงไร จึงจำเป็นต้องอาศัยการวัดผลและการประเมินผล

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองให้ตรงกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของชีวิตล่วงหน้าว่าจะต้องการเปลี่ยนแปลงหรือควรที่จะพัฒนาจากตนเอง รู้ข้อบกพร่องของตนเองและหาแนวทางในการแก้ไขด้วยตนเอง เพื่อเป็นการกระตุ้นเป้าหมาย พร้อมทั้งมีการให้รางวัลแก่ตนเองที่สามารถแก้ไขหรือพัฒนาตนได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการฝึกฝนและพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ และรู้คุณค่าของตัวเองว่าควรปรับเปลี่ยนอย่างไร เพื่อทำให้เกิดความราบรื่นในการทำงานได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาตามทฤษฎีของพุทธศาสนา

หลักการของพุทธศาสนาจะสอนให้มนุษย์เป็นคนดี มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ด้วยการประพฤติธรรม เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข มีธรรมะเป็นที่พึ่งของชีวิต แก่นสารของพระพุทธศาสนาอยู่ที่แก่นสารของชีวิตของมนุษย์ ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและควรทำตามหน้าที่ นั้น ด้วยความรู้ ความตื่น ความเบิกบาน จะได้พัฒนาชีวิตทั้งภายนอกและภายในให้สมดุล สติ คือ ชีวิตมนุษย์จึงต้องตั้งสติให้มั่น ใช้ปัญญาในการพิจารณาเหตุการณ์เรื่องราวทั้งหลายด้วยจิตที่สงบ ไม่ปรุงแต่งจนเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ (ทองทิพภา วิริยะพันธุ์, 2550, น. 150) และพระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต. (2528, อ้างถึงใน ดำรงศักดิ์ ตอประเสริฐ, 2544, น. 3-4) ได้สรุปการพัฒนาตนเองคือ การศึกษาหรือเรียกว่า ไตรสิกขาเป็นการศึกษาอบรมหรือการพัฒนาชีวิตแก่ตนเอง 3 ด้านคือ ศีล ได้แก่ การพัฒนาพฤติกรรมทางวาจาให้สัมพันธ์ด้วยดีกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ทางวัตถุ สมาริ ได้แก่ การฝึกฝนพัฒนาจิตใจให้

มีคุณธรรมมีประสิทธิภาพมีความสุขและปัญญา ได้แก่ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเป็นการพัฒนาตนเองโดยการสร้างปัญญา แก้ปัญหา รู้จักการเรียนรู้ รู้จักคิด มีความอดทน มีความขยันมีความคิดแบบคายนและสภาพจิตใจที่เกื้อกูลต่อการที่จะคิดพร้อมที่จะแสวงหาและทำให้เกิดปัญญา สามารถดำเนินชีวิตอยู่ด้วยดีไม่มีทุกข์

สนธยา พลศรี (2545, น. 4) กล่าวว่า การพัฒนาในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาคนให้มีความสุขในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมการพัฒนาในความหมายนี้มีลักษณะเดียวกันกับการพัฒนาในความหมายทางการวางแผน คือ เป็นเรื่องของมนุษย์เท่านั้นแตกต่างกันเพียงการวางแผนให้ความสำคัญที่วิธีการดำเนินงาน ส่วนพุทธศาสนามุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้นคือ ความสุขของมนุษย์เท่านั้น นอกจากนี้ (จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, 2545, น. 163-164) ได้กล่าวถึงการพัฒนาตามทฤษฎีทางพุทธศาสนาว่า การพัฒนาตรงกับคำว่า “ภาวนา” ซึ่งหมายถึง การทำให้เจริญองงาม ถึงอย่างไรก็ตาม คำว่า “การพัฒนา” ในที่นี้เป็นคำที่กำหนดให้มีคุณค่า และตามหลักการของพุทธศาสนา การพัฒนาจะต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กัน 4 ทาง คือ

1. การพัฒนาทางด้านกายภาพ (physical development) เป็นกระบวนการสร้างความเจริญองงามทางร่างกาย การฝึกอบรมร่างกายให้รู้จักติดต่อกับสิ่งภายนอกด้วยดีและปฏิบัติต่อสิ่งภายในเหล่านั้นในทางที่เป็นคุณ มิให้เกิดโทษ ให้กุศลธรรมเจริญองงามและกำจัดให้อกุศลธรรมเสื่อมสูญไป สิ่งภายนอกที่มีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์ก็ คือ อารมณ์ภายนอกทั้ง 5 ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส จุดมุ่งหมายของการพัฒนาในข้อนี้ก็คือ การทำให้บุคคลรู้จักวิธีการเกี่ยวข้องกับอารมณ์ภายนอกทั้ง 5 อย่างนี้ อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิตให้เจริญก้าวหน้าสูงขึ้น

2. การพัฒนาทางด้านศีลธรรม (moral development) เป็นกระบวนการฝึก อบรมบุคคลให้มีศีล ให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่เบียดเบียน หรือก่อความเดือดร้อนเสียหายแก่บุคคลอื่น สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลต่อบุคคลอื่น

3. การพัฒนาทางด้านจิตใจ หรือทางด้านอารมณ์ (spiritual or emotional development) เป็นความพยายามที่จะฝึกอบรมจิตใจให้เข้มแข็งให้มีความมั่นคง และมีความเจริญองงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีเมตตา กรุณา มีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทน มีสมาธิ มีความสดชื่นเบิกบาน มีความสงบสุข แจ่มใส เป็นต้น การพัฒนาทางด้านจิตใจที่บางทีเรียกว่า การพัฒนาอารมณ์

4. การพัฒนาทางด้านสติปัญญา (intellectual development) เป็นกระบวนการในการฝึกอบรมให้รู้และเข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง ผู้ที่มีความรู้เท่าทันเห็นแจ้งโลกและชีวิตตามสภาพของมัน สามารถทำจิตใจให้เป็นอิสระ และบริสุทธิ์หลุดพ้นจากกิเลสเศร้าหมอง และทำตนให้ปลอดพ้นจากความทุกข์ ทำตนให้มีความสุข สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถทำ

ตนให้อยู่เหนือปัญหา เหนือความขัดแย้ง และพัฒนาส่วนรวมให้มีความสงบ มีความเสมอภาค และมีความเป็นประชาธิปไตยอย่างมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาตามทฤษฎีของพุทธศาสนาได้เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาสังคมไทยพบว่า แม้ว่าในอดีตพระพุทธศาสนาจะประสบความสำเร็จในการสร้างความอยู่ดีมีสุขให้กับสังคมไทยต่อมาเมื่อสังคมไทยได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งการพัฒนาที่เน้นวัตถุดตามแบบอย่างตะวันตก พระพุทธศาสนาก็เริ่มสูญเสียบทบาทที่มีต่อการพัฒนาประเทศอย่างที่เคยเป็นมา ดังนั้นมนุษย์เกิดมามีความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยคุณภาพชีวิตจะเกิดขึ้นได้ต้องมีความสุขเกิดขึ้นก่อน ความสุขที่แท้จริงต้องเกิดจากความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง รู้สึกว่าชีวิตนี้มีคุณค่า มีความหมาย ซึ่งการมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นมนุษย์ต้องรู้จักพัฒนาตนเองทั้ง 4 ด้านคือ กาย ศิล จิตและปัญญา

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง

ทฤษฎีการพัฒนาตนเองของเมกกินสันและเพคเลอร์ (Megginson, 1992, p. 4-7) การพัฒนาตนเองจะเกิดมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง การเรียนรู้และมีแรงจูงใจที่จะผลักดันมีกระบวนการพัฒนาตนเองนี้

1. การเรียนรู้ (Learning) การพัฒนาตนเองต้องเริ่มจากการเรียนรู้เกี่ยวกับงานนั้นและเข้าใจขององค์กรว่าต้องการอะไร สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาคือความก้าวหน้าในงาน หากบุคคลไม่มีความเข้าใจ ความรู้ ในองค์กรก็จะไม่เกิดการพัฒนาตนเอง เพราะการเรียนรู้จะรับรู้ได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ตนเองต้องการรู้และพัฒนา

2. การวินิจฉัยตนเอง (Self Diagnosis) การที่จะพัฒนาตนเอง บุคคลควรจะต้องสำรวจวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย และข้อบกพร่องของตนเอง จึงจะนำข้อมูลตรงนั้นมาเพื่อใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อยกระดับความสามารถของตนเอง

3. การกำหนดเป้าหมาย (Goal) กำหนดให้ทราบถึงเป้าหมายในการพัฒนาตนเองว่าจะต้องพัฒนาไปแนวทางไหน และพัฒนาจากเดิมยังงี้ คือสิ่งที่ควรกำหนดเพื่อนำไปประเมินหรือวัดผลตนเอง

4. การหาทรัพยากรที่เหมาะสม (Finding Appropriate Resources) หลังจากทำการตั้งเป้าหมายเรียบร้อยแล้ว จะต้องสามารถ กำหนดวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้นได้ โดยการหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และสามารถเชื่อถือได้

5. การหาเพื่อน (Recruit of other People) เป็นการหาความช่วยเหลือหรือการสนับสนุน

6. ความอดทนและพยายาม (Strickability and Preserverance) การเรียนรู้ควรควบคู่ไปกับการพากเพียร พยายามอดทน ไม่ท้อต่ออุปสรรคที่จะเกิดขึ้นหรือกำลังเจออยู่ ควรใช้เวลาให้คุ้มค่าเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้สำเร็จ

7. การประเมินผล (Evauiation) การตั้งเป้าหมายในการประเมินตนเองว่าผลลัพธ์ของการกระทำนั้น บรรลุเป้าหมาย หรือมีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดขึ้น โดยการให้คะแนนหรือตั้งเป้าหมายใหม่เพื่อแก้ไข และพัฒนาตนเองต่อไป

ทฤษฎีการพัฒนาศาสนาตนเองของบอยเดล (Boydell, 1985, p. 10) กำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระสำคัญของทฤษฎีการพัฒนาศาสนาตนเอง ดังนี้

1. ด้านสุขภาพ สิ่งสำคัญในการพัฒนาศาสนาตนเอง บุคคลจะต้องมีสุขภาพจิตที่ดี และร่างกายจะต้องแข็งแรงแยกเป็น 3 ระดับ คือ 1.1) ระดับความคิดไม่ได้อารมณ์รุนแรงแต่จะยึดมั่นและเชื่อมั่นอย่างต่อเนื่อง และในเวลาเดียวกันก็สามารถมีชีวิตอยู่กับความคลุมเครือขัดแย้งได้ 1.2) ระดับความรู้สึกรับรู้และยอมรับความรู้สึก มีความสมดุลทั้งภายในและภายนอกอย่างมั่นคง 1.3) ระดับความมุ่งมั่นคุณค่าของโภชนาการในเรื่องอาหารการกิน สุขภาพกายที่แข็งแรงมีรูปแบบชีวิตที่ดี

2. ด้านทักษะจะต้องมีการพัฒนาทักษะด้านสมองและการสร้างสรรค์ความคิดในหลายรูปแบบรวมทั้งความทรงจำ ความคิดสร้างสรรค์ ความมีเหตุผล การพัฒนาทักษะประกอบด้วย 3 ระดับ คือ 2.1) ระดับความคิด ทักษะทางใจและการคิดคำนึงที่ดี เช่น ความรู้ในเรื่องงานความทรงจำที่มีเหตุผล การสร้างสรรค์มีความคิดริเริ่ม 2.2) ระดับความรู้สึก ทักษะด้านสังคม ด้านศิลปะและการแสดงออกต้องนำความรู้สึกของตนเข้าร่วมแต่ละสถานการณ์ และยังถ่ายทอดความรู้สึกได้ 2.3) ระดับความมุ่งมั่นมีทักษะทางเทคนิค ทางกายภาพ สามารถกระทำได้อย่างศิลปะมิใช่เป็นผู้มีความชำนาญเท่านั้น

3. ด้านการกระทำให้สำเร็จ ทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงโดยกล้ากระทำด้วยตัวเองโดยไม่ต้องรอคำสั่ง หรือไม่รอคอยให้เกิดขึ้นเอง มี 3 ระดับ คือ 3.1) ระดับความคิดมีความสามารถที่จะเลือกและเสียสละได้ 3.2) ระดับความรู้สึก สามารถจัดการแปลงสภาพจากความไม่สมหวังไม่เป็นสุขให้เป็นความเข้มแข็ง 3.3) ระดับความมุ่งมั่น สามารถลงมือริเริ่มการกระทำได้ไม่รอคอยให้เกิดขึ้นเอง

4. ด้านเอกภาพของตนเอง เป็นการยอมรับข้อดีและข้อเสียของตนเองด้วยความพึงพอใจในความสามารถและรับสิ่งที่ผิดพลาดของตนเอง และพยายามแก้ไขให้ดีที่สุด มี 3 ระดับ คือ 4.1) ระดับความคิด มีความรู้ยอมรับ รู้จักและเข้าใจตัวเอง 4.2) ระดับความรู้สึกยอมรับตัวเองแม้แต่ความอ่อนแอและยินดี 4.3) ระดับความมุ่งมั่นมีแรงผลักดันตนเอง มีเป้าหมายภายใน มีจุดประสงค์ในชีวิต

ทฤษฎีการพัฒนิตนเองแบนดูรา (Bandura, 1986, p. 18) การรับรู้ความสามารถของบุคคลพัฒนามาจากปัจจัยหลัก 4 ประการคือ

1. ประสบการณ์จากความสำเเร็จ (Enactive Attainment) เป็นส่วนหนึ่งที่มีต่อการรับรู้ความสำเเร็จจากการกระทำเป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยตรงและเป็นข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงสูง การได้รับความสำเเร็จจากงานซ้ำกันหลาย ๆ ครั้งถึงแม้ว่าในบางครั้งจะล้มเหลวบ้างแต่ก็ไม่ได้มีผลมากนัก เพราะบุคคลจะมองว่าความล้มเหลวที่เกิดมาจากสาเหตุอื่น ๆ

2. การได้เห็นตัวแบบประสบความสำเเร็จ (Vicarious Experience) รับรู้ความสามารถของบุคคลส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากการได้เห็นผู้อื่นการได้เห็นบุคคลอื่นทำสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจะทำให้บุคคลรู้ความสามารถตนเองเพิ่มขึ้นถ้า และมีความพยายามก็จะสามารถทำงานนั้นได้ประสบความสำเเร็จเช่นเดียวกัน

3. การพูดชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion) การที่ผู้อื่นใช้คำพูดชักจูงให้บุคคลเชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้สำเเร็จจะช่วยให้บุคคลมีกำลังใจมีความเชื่อมั่นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลที่ชักจูงด้วย จะต้องน่าเชื่อถือ ไว้วางใจและมีความสำคัญต่อตัวเขาเช่นพ่อแม่ ครูเพื่อนหรือบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเขาเป็นต้น

4. สภาวะทางกาย (Physiological State) เป็นปัจจัยที่สำคัญสามารถมีผลในการตัดสินใจความสามารถในแต่ละคนจะสูงหรือต่ำส่วนหนึ่งมาจากสภาวะทางกายของเขาเองกล่าวคือในสภาวะที่ร่างกายเกิดการตื่นตัวเช่นกังวล เครียด ตื่นเต้นอ่อนเพลียเมื่อยล้าหรืออยู่ในสภาวะการณที่ถูกดุหรือในสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมาก ๆ มักจะทำให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีออกมาอาจสรุปได้ว่าการพัฒนาตนเอง มาจากการรับรู้ ความสามารถในแต่ละคนนั้นเกิดขึ้นได้จากปัจจัยต่าง ๆ ส่วนหนึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกแต่การรับรู้ความสามารถในแต่ละคนเกิดจากภายในแต่ละคนเอง การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการรับรู้ และการปรับปรุงตนเองในระดับที่พอดี มีต่อความสำเเร็จในสิ่งที่ทำมากกว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงหรือต่ำเกินไป

สรุปได้ว่า ทฤษฎีโดยทั่วไปมีรูปแบบการพัฒนิตนเอง คือ ความต้องการของบุคคลที่มีการยอมรับความรู้สึทั้งภายในและภายนอก มีความกล้าตัดสินใจด้วยตัวเองตามความสามารถและความรู้สึกและเลือกที่จะพัฒนิตนเองต่อการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ โดยผ่านกระบวนการคิด การยอมรับข้อดีข้อเสีย การตัดสินใจและตั้งเป้าหมายให้ตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้า

การพัฒนาด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

การพัฒนาตนเองด้านร่างกาย

โดยองค์การอนามัยโลกได้ให้คำนิยามของ “สุขภาพ” ว่าไม่ใช่แต่เพียงการปราศจากโรคแต่หมายถึงการมีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งจะสอดคล้องกับนิยามของคุณภาพชีวิตที่กล่าวว่า “คุณภาพชีวิต” เป็นการรับรู้ความพึงพอใจและสถานะของบุคคลในการดำรงชีวิตในสังคม โดยจะสัมพันธ์กับเป้าหมายและความคาดหวังของตนเอง ภายใต้บริบทของวัฒนธรรม ค่านิยม มาตรฐานของสังคม และสิ่งอื่นๆ The Whoqol group, (1994, อ้างถึงในวรรณภา กุมารจันทร์, 2543, น. 4) ได้กล่าวว่าการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงควรพัฒนาสุขภาพในด้านร่างกาย ได้แก่ การให้ความสำคัญกับสุขภาพ การบริโภคอาหารอย่างถูกสุขลักษณะการพักผ่อนให้เพียงพอ การออกกำลังกายเป็นประจำ เพื่อสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ และ ชิตินทรีย์ บุญมา (2559, น. 4-6) ได้กล่าวถึง สุขภาพร่างกาย หมายถึง สภาวะของร่างกายที่มีความสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตอย่างปกติ ระบบต่าง ๆ ของร่างกายสามารถทำงานได้เป็นปกติ และมีประสิทธิภาพ ร่างกายมีความต้านทานโรคได้ดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และความทุกข์ทรมาน ดังนั้น ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพกายที่ดี มีดังนี้ มีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายที่สมวัย มีน้ำหนัก และส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์อายุ มีขนาดร่างกายสมส่วน คือ มีน้ำหนัก และส่วนสูงที่ได้สัดส่วนกัน มีความอดทนของระบบหายใจ และระบบไหลเวียนโลหิตที่ดีมีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหว มีความอยากรับประทานอาหาร และอยากรับประทานมาก ๆ ไม่เบื่ออาหาร มีร่างกายแข็งแรง มีภูมิต้านทานโรคดี และไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ไม่พิการ หรือผิดปกติอื่น ๆ พักผ่อนนอนได้เป็นปกติ

จากการพัฒนาของชีวิตแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตอย่างอิสระ บอลินน์ Brolin, (1989, อ้างถึงใน มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2545, น. 11-17) ได้กล่าวถึงทักษะการดูแลตนเองในการดำรงชีวิตประจำวันว่าความสามารถในการดูแลตนเอง (Caring for personal needs) เช่น รู้จัก เอาใจใส่สุขภาพ ของตนเอง มีจิตใจเบิกบาน แต่งกายได้เหมาะสม หลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด มีความรู้เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บและสามารถดูแลป้องกันตนเอง รู้จักออกกำลังกาย รู้หลักโภชนาการและการควบคุมน้ำหนักและความสามารถในการจัดหา จัดเตรียม และการบริโภคอาหาร (Raising, preparing and consuming food) เช่น รู้จักเลือกซื้อและวางแผนรายการอาหาร รู้จักทำความเข้าใจความ สะอาดบริเวณประกอบ อาหาร รู้วิธีเก็บถนอมอาหารและวิธีเตรียมอาหาร อ่านป้ายฉลาก และปฏิบัติตามคำแนะนำบนฉลากได้ แสดงนิสัยการกินที่ดี วางแผนรับประทานอาหารแต่ละมื้อในสัดส่วนที่สมดุล ยังมีการแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดี (Exhibiting responsible citizenship) เช่น แสดงความรับผิดชอบและมีความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ส่วนความสามารถในการใช้เครื่องนันทนาการและการใช้เวลา เช่น รู้จักหาแหล่งพักผ่อนหย่อนใจเท่าที่มีอยู่ในชุมชน รู้จักเลือกและวางแผนทำกิจกรรมกับบุคคลและกลุ่ม ฯลฯ

จากพฤติกรรมมนุษย์ของ เพนเดอร์ (Harris & Glaser, 1979 citing Pender, 1987, p. 38) ได้กล่าวว่าเป็นพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับ การกระทำเพื่อป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ โดยแสดงองค์ประกอบและเป้าหมายของพฤติกรรม ไว้อย่างชัดเจนว่า หมายถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ความเชื่อความคาดหวังแรงจูงใจ ค่านิยม การรับรู้และองค์ประกอบด้านความรู้ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งครอบคลุม ความรู้สึกลักษณะอารมณ์และลักษณะเฉพาะตน รวมทั้งแบบแผนการแสดงออกที่ชัดเจน เป็นที่สังเกตได้การกระทำและลักษณะนิสัยที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขภาพและการกระทำให้ สุขภาพกลับภาวะเดิมและการส่งเสริมสุขภาพ เนื่องจากการดูแลสุขภาพตนเองเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนรู้จักการดูแลสุขภาพการป้องกันโรคการรักษา พยาบาลเบื้องต้น ตลอดจนการส่งเสริม สุขภาพให้กับตนเองครอบครัว เครือข่ายทางสังคม และในชุมชน การพัฒนาและขยายแนวคิดเรื่องการดูแลสุขภาพตนเองไปสู่ชุมชนจะเป็นวิธีที่เป็นไปได้มากที่สุด และสมจริง หนูเจริญกุล (2543, น. 4-5) ให้ความหมายของ การดูแลสุขภาพตนเองว่า หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมที่บุคคลริเริ่มและกระทำด้วยตนเอง เพื่อที่จะดำรงไว้ ซึ่งชีวิต สุขภาพ และสวัสดิภาพของคน การดูแลสุขภาพเป็นการกระทำที่จูงใจ มีระบบระเบียบ เป็น ขั้นตอน และเมื่อกระทำอย่างมีประสิทธิภาพจะมีส่วนช่วยให้โครงสร้างหน้าที่และพัฒนากการดำเนินไปได้ถึงขีดสูงสุดของแต่ละบุคคลแต่ละวัย ดังนั้น การดูแลสุขภาพตนเองจึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นของมนุษย์การดูแลสุขภาพตนเองจึงมุ่งเน้นการดูแลสุขภาพในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นพฤติกรรมการดำเนินชีวิต หรือพฤติกรรมแบบแผนของชีวิต (Life Style Behavior) ที่จะส่งผลต่อสุขภาพที่ดี เช่น การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การนอนหลับ การพักผ่อน การจัดการความเครียด ซึ่งเป็นพฤติกรรมทาง สุขภาพอนามัย เป็นต้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองด้านร่างกายจึงควรที่จะรู้จักและสร้างนิสัยที่ดีในการเสริมสร้างสุขภาพหรือดูแลสุขภาพของตนเองให้สมบูรณ์ แข็งแรง ทั้งกายและใจ อารมณ์และปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เป็นจุดเริ่มต้นที่ดี เพราะถ้าตัวเองมีวินัยเรื่องสุขภาพมีความรู้เรื่องสุขภาพก็จะเป็นผลดีต่อทุก ๆ ด้านและรู้จักที่จะป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดโรค และเมื่อเจ็บป่วยก็รู้วิธีที่จะรักษาตัวเองเบื้องต้นจนหายเป็นปกติและดูแลสุขภาพในเรื่องต่าง ๆ เช่น รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายควบคู่ไปกับการออกกำลังกายเพื่อช่วยในเรื่องการควบคุมน้ำหนักตัวเพื่อไม่ให้เจ็บป่วยได้ง่าย

การพัฒนาตนเองด้านอารมณ์

อารมณ์เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นภายในเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และเป็นเหมือนตัวกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ ที่จะนำไปสู่พฤติกรรมนั้น อารมณ์และแรงจูงใจจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด จากความหมายและธรรมชาติของอารมณ์ ทำให้นักจิตวิทยา (Baron, 1989, p. 304) มี

ความเห็นว่างค์ประกอบของอารมณ์จะแบ่งออกเป็น 3 อย่าง 1. สภาวะการรู้คิด (cognitive states) เป็นความรู้สึกของผู้ที่กระทำหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลอย่างเช่น เราเคยรู้สึกโกรธ ว่าเรื่องสะอิดสะเอียน เป็นต้น 2. ปฏิกริยาทางสรีระ (physiological reactions) เป็นการเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายของเรา เช่น หัวใจเต้นเร็วขึ้นเมื่อรู้สึกตื่นเต้นหรือตกใจ 3. การแสดงออกของพฤติกรรม (expressive behaviors) เป็นสัญญาณการแสดงออกของสภาวะภายใน เช่น เกิดความพอใจก็จะแสดงการยิ้ม หรือเมื่อโกรธก็อาจกล่าววาจาต่อว่าออกมา หรือแสดงการกระตืบเท้า, ตบตี ซึ่ง (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2543, น. 6-7) ได้พัฒนาแนวคิดเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ที่ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการคือ 1. ดี หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองรู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม 2. เก่ง หมายถึงความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพดีกับผู้อื่น 3. สุข หมายถึงความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภาคภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิตและมีความสุขสงบทางใจ นอกจากนี้การพัฒนาด้านอารมณ์ เป็นการสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์โดยการ หมั่นฝึกให้ทาน การทำงานอดิเรก การเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการ การฝึกสมาธิ เป็นต้น

ความฉลาดทางสติปัญญา เป็นปัจจัยชี้ขาดในการบ่งชี้ถึงความสำเร็จในชีวิตของคนเราการประสบกับความสำเร็จ ความสุขในชีวิตของคนเรานั้นขึ้นอยู่กับสิ่งต่าง ๆ อีกมากมายทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ในแง่ของปัจจัยภายในนั้น การมีทักษะอารมณ์ที่ดีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญหรือบางครั้งอาจจะมากกว่าการมีสติปัญญาที่ดีทักษะทางอารมณ์ต่อไปนี้จะเริ่มจากทักษะขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาไปสู่ทักษะในข้อต่อ ๆ ไปตามลำดับจนถึงท้ายสุดจะเป็นทักษะทางอารมณ์ที่สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทักษะทางอารมณ์ขั้นพื้นฐานที่ควรฝึกฝนมีดังต่อไปนี้ พรพนพิมล หล่อตระกูล (2546) (เอกสารจากเว็บไซต์)

1. การรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง หมายถึง การรู้เท่าทันว่าอารมณ์ของตนเองในแต่ละขณะนั้นเป็นอย่างไรตนเองรู้สึกอย่างไร รู้เท่าทันอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มองอารมณ์ตนเองออกว่าเป็นอย่างไรข้อนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุด เพราะจะเป็นการยับยั้งกระบวนการที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งผิด ในการทางตรงกันข้ามอารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติหรือตามสัญชาตญาณนี้ได้มีส่วนไม่มากนักในการช่วยปกป้องหรือ ทำให้เราอยู่มาได้จนถึงทุกวันนี้ เพียงต่อเราจะมีพัฒนาการขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง คือ จะให้อารมณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมตอบสนองของเราเท่านั้น

2. ยอมรับอารมณ์ของตนเอง ขั้นตอนนี้เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างยอมรับตามที่ เป็นจริง ยอมรับว่าเรามีความรู้สึกนั้นอยู่ เช่น เรามีความกลัว ความโกรธ ความคับข้องใจ หรือความดีใจ สุขใจ เป็นการมองอย่างไม่ตัดสินถูกผิด จะเห็นว่าการยอมรับอารมณ์ทางบวกเป็นเรื่องไม่ยาก แต่การ

ยอมรับว่าตนเองมีอารมณ์ทางลบเป็นเรื่องไม่ง่าย เช่น เรามีความอิจฉาเพื่อน เวลาเห็นเพื่อนมีความสำเร็จ เราไม่สามารถทำจิตใจให้ยินดีไปกับเพื่อนได้ ถ้าเราไม่ยอมรับอารมณ์ตนเองอาจเบี่ยงเบนไปว่าไม่เห็นจะเป็นความสำเร็จอะไร แต่ในใจจริง ๆ ของเราเป็นทุกข์กับความอิจฉาที่เกิดขึ้น หากเป็นเช่นนี้จะทำให้ไม่เข้าใจตนเอง ว่าทำไมเรามีความกดดันอยู่ลึก ๆ ในใจ ที่จริงเป็นเพราะกดดันอารมณ์ทางลบเอาไว้ ไม่กล้ายอมรับว่าเราอิจฉา การยอมรับอารมณ์จะนำไปสู่การหาวิธีจัดการกับอารมณ์ให้เหมาะสมขึ้น โดยการตอบสนองที่อาจเกิดโดยอัตโนมัติ แต่หากเรามีความรู้เท่าทันอารมณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว เราย่อมเป็นผู้ที่สามารถจะกำหนดได้ว่าเราจะอยู่ในอารมณ์นั้น

3. การควบคุมอารมณ์ เป็นความสามารถที่จะจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอารมณ์ในทางลบ เช่น ความโกรธ ขุนเคี้ยว อารมณ์ทุกอย่างเกิดขึ้นกับเราได้ แต่มีใช้จะแสดงออกไปทุกอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับเรา ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ย่อมสามารถควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมตามแต่สถานการณ์ รู้จักระบายอารมณ์ออกในรูปแบบที่เหมาะสม

4. เต็มพลังใจให้ตนเอง ทักษะทางอารมณ์มิใช่การเพิกเฉยจัดการกับอารมณ์ตามสถานการณ์เท่านั้น หากแต่ยังหมายถึงการเต็มพลังให้จิตใจของตนเอง อันจะเป็นการส่งเสริมพื้นอารมณ์ให้อยู่ในระดับบวก หากในสถานการณ์อื่น ๆ เช่น หากเครียดเนื่องจากที่ทำงานมีการเปลี่ยนหัวหน้างานใหม่ ซึ่งไม่ค่อยรับฟังหรือเห็นความสำคัญของตนเองเหมือนแต่ก่อน แนวทางในการแก้ไขคือการทำงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบได้ดี มีผลงานให้หัวหน้ารู้สึกว่าเขาไว้วางใจได้ ในขณะเดียวกัน แทนที่จะให้จิตใจตกอยู่กับอารมณ์หงุดหงิด ขุ่นมัวอยู่ตลอด เราก็ควรหากิจกรรมที่ผ่อนคลาย หางานอดิเรกทำ พบปะสังสรรค์กับเพื่อนที่ไม่เคยเจอกันนาน เหล่านี้จะทำให้จิตใจผ่อนคลายความตึงเครียดลงซึ่งก็จะส่งผลมาถึงสภาพอารมณ์ในที่ทำงานให้ดีขึ้นตามไปด้วย อย่างไรก็ตามพึงตระหนักว่าการเต็มพลังใจให้ตนเอง

5. มีเจตคติและความคิดในเชิงบวก เจตคติและความคิดมีส่วนสัมพันธ์กับภาวะอารมณ์อย่างแยกกันไม่ออกในทางพุทธศาสนาได้ยกสัมมาทิฐิไว้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการดำเนินชีวิตที่ดีงาม หรือดังคำกล่าวว่า "คิดดี ย่อมพูดดี ทำดี" ในที่นี้คือการมองสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทางบวก รู้จักมองบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแง่บวกอื่นที่ต่างไปจากเดิม ผูกตนเองให้มีอารมณ์ขัน การฝึกคิดหรือมองสิ่งต่าง ๆ ในหลาย ๆ แง่มุมจะทำให้เราไม่ติดกรอบหรือติดกับมายาคติที่สร้างขึ้น

6. การรู้สึกดีต่อตนเอง ผู้ที่รู้สึกดีต่อตนเองจะมีความรู้สึกพึงพอใจกับสภาพปัจจุบันของเขา เขาไม่จำเป็นต้องมีเงินทองหรือมีความสะดวกสบายมากมาย เขาอาจไม่เป็นคนฉลาดหรือเก่งมากแต่เขายอมรับตัวเองโดยไม่รู้สึกเสียหน้า ไม่วิตกกังวลที่ตนเองไม่สมบูรณ์แบบ เพราะเข้าใจดีว่าคนเราย่อมมีจุดเด่นจุดด้อยในแต่ละด้านแตกต่างกันไป

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองด้านอารมณ์ว่าในชีวิตของเรานั้น อารมณ์ความรู้สึกเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลต่อความสุข บางครั้งเราก็อารมณ์ดีบางทีก็อารมณ์เสีย หลายครั้งที่เรตกเป็นทาสอารมณ์จนขาดการควบคุม ทำให้มีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมกลายเป็นความขัดแย้งระหว่างเราและผู้อื่น การเรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์และควรฝึกสติ ฝึกให้มีสติและรู้ตัวอยู่เสมอ ว่าขณะนี้เรากำลังรู้สึกอย่างไรกับตัวเองหรือต่อสิ่งที่เกิดขึ้นและควรมีการฝึกแนวคิดไปในทางบวกเพื่อให้สุขภาพจิตของเราดีอีกด้วย

การพัฒนาตนเองด้านสังคม

การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสังคม คือการสร้างการยอมรับและยกย่องจากสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ หรือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น การใช้เวลาว่างบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน และการปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น ซึ่ง (อภิวุฒิ พิมลแสงสุริยา, 2555, น. 3) ได้สรุปทักษะด้านคนและสังคมไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. ทักษะด้านการคิด เช่น คิดอย่างเป็นระบบ การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ 2. ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น การสื่อสาร การพูดให้ตรงแต่ไม่แรง ทักษะการทำงานเป็นทีม 3. ทักษะการถามและฟัง นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงทักษะในการโน้มน้าวใจ เช่น ทักษะการขาย ทักษะการนำเสนอ ทักษะการเจรจาต่อรอง ครอบคลุมกระบวนการบริหารตนเอง บริหารเวลา ใจตนเอง และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น ซึ่ง (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2534, น. 5) ได้กล่าวถึงปรัชญาของการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย

1. การพัฒนาชุมชนนั้นให้ความสำคัญ เชื่อมมั่นในตัวบุคคลว่าเป็นทรัพยากร (Human Resources) ที่มีความสำคัญที่สุดในความสำเร็จของการดำเนินงาน ทั้งปวงและเชื่ออย่างแน่วแน่ว่ามนุษย์ทุกคนมีความสามารถที่จะพัฒนาตัวเองได้ตามขีดความสามารถทางกายภาพของตน หากโอกาสอำนวยและมีผู้คอยชี้แนะที่ถูกต้อง

2. การพัฒนาชุมชนเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนปรารถนา ต้องการความยุติธรรมที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคม (Social Justice) ต้องการอยู่ในสังคมด้วยความสุขกาย สบายใจ (Social Satisfaction) และต้องการอยู่ร่วมในสังคมให้เป็นที่ยอมรับของสังคมด้วย

นอกจากนี้ อนันต์ งามสะอาด (2551, น. 6) ได้กล่าวถึงการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานที่สำคัญดังนี้ 1. บุคคลจะสามารถมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้นั้นจะต้องรู้จักตนเอง ผู้อื่น สังคม สภาพแวดล้อม จึงจะสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้อย่างมีความสุข 2. แนวคิดและหลักมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคคลที่จะต้องยึดถือเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความเหมาะสมกับบุคคลอื่น ๆ ต่อไป 3. การทำงานร่วมกันในองค์กรให้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยดีนั้น ทุกคนต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อ

กันจึงจะช่วยให้การทำงานสำเร็จได้ 4. การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายเพื่อผลผลิตสูงสุดนั้น บุคลากรในหน่วยงานต้องมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการร่วมมือกันทำงาน การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในหน่วยงาน เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น และจะช่วยให้บรรยากาศการทำงานเต็มไปด้วยความสุข และ (ปัทมา สมความคิด, 2561) (เอกสารจากเว็บไซต์) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนควรมี อาจจะช่วยการฝึกฝน ปรับทัศนคติ มุมมอง แนวคิด มองโลกในแง่บวก หรือด้านอื่น ๆ เพื่อให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ตามหลักของ P-S-Y-C-H-O ดังนี้

P = Positive Thinking คิดแต่ทางบวก สร้างโลกสวยงามทัศนคติ มุมมอง หรือความคิด เป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าคุณมีทัศนคติ มุมมองความคิดที่ดีแล้วนั้นก็ย่อมส่งผลทำให้คุณมีพฤติกรรมที่ดี

S = Smile ยิ้มแย้มแจ่มใส สร้างความประทับใจการมอบรอยยิ้ม เป็นการสร้างความคุ้นเคยและความประทับใจให้กับผู้อื่น และยังเป็นเสน่ห์ให้กับผู้อื่นอยากจะทำสมาคมด้วย

Y = Your จริงใจให้กัน ช่วยเหลือการงานคุณควรมีความจริงใจที่จะให้ความช่วยเหลือ และช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานแก่เพื่อนร่วมงานของคุณ ความจริงใจจะส่งผลให้คุณเป็นผู้รับฟัง และเป็นผู้ให้ที่ดี

C = Compromise สมานสามัคคี ด้วยการประนีประนอมความสามัคคีเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีส่วนทำให้การทำงานร่วมกันเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะงานที่มีประสิทธิภาพได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือกัน ความสามัคคี ความรักใคร่ปรองดองกัน ให้อภัยซึ่งกันและกัน

H = Human Relations สัมพันธ์ที่ดี สร้างมิตรผูกพัน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ควรเริ่มต้นจากการทักทาย การแสดงความเป็นมิตรกับบุคคลอื่น ๆ ทั้งที่รู้จักหรืออาจไม่รู้จักมาก่อน อีกทั้งการแสดงความรู้สึกเป็นห่วงเป็นใย การแสดงไมตรีจิตกับผู้อื่น รวมไปถึงกิริยาท่าทางที่แสดงออก คำพูด วาจาเพื่อสร้างความคุ้นเคย และรักษาสัมพันธ์อันดีงามไว้

O = Oral Communication สื่อสารชัดเจน แก้ไขข้อขัดแย้งการสื่อสารไม่ว่าจะด้วยการสื่อสารประเภทใด ถือเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่สำคัญและสำคัญสำหรับการทำงานร่วมกับผู้อื่น อีกทั้งข้อมูลที่สื่อสารออกไปนั้นก็ต้องเป็นข้อมูลที่ไม่สร้างความขัดแย้ง หรือความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น หรือหน่วยงานอื่น และต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง สื่อสารด้วยความชัดเจน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการพัฒนาตนด้านสังคมหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น คุณควรเริ่มต้นจากการมองตัวคุณเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวคุณเองให้เป็นคนที่มองโลกในแง่ดี การยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ มีความจริงใจในการให้ความช่วยเหลือ มีการประนีประนอม

การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมจะทำให้คุณมีเสน่ห์และสร้างความประทับใจที่ดีกับบุคคลอื่นที่คุณต้องทำงานร่วมด้วย

การพัฒนาตนเองด้านสติปัญญา

สติปัญญาเป็นความสามารถในตัวบุคคล ที่จะทราบได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก ระดับของสติปัญญาสังเกตได้จากการแสดงออกที่มีความคล่องแคล่ว รวดเร็ว ความถูกต้อง ความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาและการปรับตัว สเติร์นเบิร์ก (Sternberg, (1986, อ้างถึงใน อุทุมพร ตรังคมสมบัติ, 2543, น. 21-23) กล่าวว่า สติปัญญาของคนเราไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการเขียนอย่างเดียวแต่สติปัญญายังมีอีกหลายด้าน มีผู้กล่าวถึงสติปัญญาด้านต่าง ๆ ไว้มากมาย สเติร์นเบิร์ก ได้ตั้งทฤษฎีที่เรียกว่า ไตรอาร์คซิก (Triarchic Theory) หรือทฤษฎีเชอร์ปัญญา ซึ่งกล่าวว่า สติปัญญา มี 3 ด้าน คือ 1. สติปัญญาทางด้านความคิด 2. สติปัญญาทางด้านประสบการณ์ 3. สติปัญญาทางด้านบริบท จากองค์ประกอบพื้นฐานดังกล่าว เราอาจสรุปความหมายง่าย ๆ ของ "ปัญญา" ว่าหมายถึง "การมองเห็นความจริงและคิดถูกต้อง" ซึ่งการมองเห็นความจริงนั้นเชื่อมโยงกับสัจธรรมของชีวิตและสรรพสิ่ง การคิดถูกต้องก่อให้เกิดการกระทำ ความประพฤติ หรือวิถีชีวิตที่มีศีลธรรม ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่มีอิสรภาพ โดยมีวิธีการหรือกระบวนการพัฒนาปัญญานั้น มี 3 แนวทางหลัก ๆ คือ

1. การฟัง การอ่าน การศึกษาค้นคว้า ติดตามข่าวสาร เก็บรวบรวมข้อมูล หรือเรียนรู้อยู่เสมอ พุทธศาสนาเรียกวิถีพัฒนาปัญญาตามแนวทางนี้ว่า "สุตมยปัญญา"

2. การนำข้อมูลที่ได้จากวิธีที่ 1 มาพิจารณาไตร่ตรอง ขบคิด ใช้หลักการคิดหรือวิธีคิดที่ถูกต้องเพื่อหาข้อสรุปที่สมเหตุสมผล หรือคำตอบที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดและหรือคิดสร้างสมมติฐาน คำอธิบายในแบบของตนเอง พุทธศาสนาเรียกวิถีพัฒนาปัญญาตามแนวทางนี้ว่า "จินตามยปัญญา"

3. การนำข้อสรุป คำตอบ สมมติฐานหรือคำอธิบายที่เข้าใจได้ด้วยการคิดตามข้อ 2 มาทดลองปฏิบัติจนเกิดผลขึ้นจริง เช่น อ่านเกี่ยวกับความหมายของสมาธิและวิธีฝึกสมาธิแล้วมาขบคิดไตร่ตรองจนเข้าใจความหมายและวิธีการฝึกสมาธิอย่างชัดเจน แล้วจึงลงมือปฏิบัติจนเกิดสิ่งที่เรียกว่า "สมาธิ" หรือความสงบขึ้นภายในจิตใจ "สมาธิ" ที่รับรู้ในที่นี้ไม่ใช่การรู้หรือเข้าใจความหมายและวิธีการฝึกสมาธิตามการฟังการอ่านหรือการคิดตามวิธีการในข้อ 1, 2 หากแต่เป็นสมาธิที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจริง หรือเป็นความจริงเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นภายในจิตของผู้นั้นเอง พุทธศาสนาเรียกวิถีพัฒนาปัญญาตามแนวทางนี้ว่า "ภาวนามยปัญญา"

จักรพรรดิ วรวิชัย (2559, พุทธจิตวิทยา - ธันวาคม, น. 144-145) ได้กล่าวถึงการพัฒนาปัญญาตามหลักไตรสิกขาที่เชื่อมโยงกับอริยมรรค 8 พบว่าปัญญาตามแนวพุทธ จริยศาสตร์

เกิดขึ้นจากกระบวนการพัฒนา 3 ระดับด้วยกัน คือ สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา และภาวนามยปัญญา ปัญญาระดับภาวนามยปัญญาคือว่าเป็นปัญญาขั้นสูงสุด เพราะเป็นวิธีที่สร้างสรรค์ ปัญญาขึ้นมาได้ด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการลงมือปฏิบัติ จนกระทั่งเกิดประจักษ์แจ้งแห่งเหตุของปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้เสร็จสิ้นด้วยตนเองการที่จะปฏิบัติจนบรรลุถึงปัญญาขั้นสูงสุดนี้ได้ ต้องอาศัยหลักไตรสิกขาที่ผ่านการเชื่อมโยงกับหลักอริยมรรค 8 นั่นคือการนำเอาหลักอริยมรรค 8 มาจัด เป็นแนวปฏิบัติให้เหลือเพียง 3 หมวด คือ หมวดแห่งศีลสิกขา หมวดแห่งสมาธิสิกขาและหมวดแห่งปัญญา สิกขา ฉะนั้นการนำหลักไตรสิกขามาปฏิบัติอย่างเป็นกระบวนการ จึงทำให้ได้ศึกษาหรือปฏิบัติตามหลักอริยมรรค 8 ไปด้วยในทางพุทธจริยศาสตร์ถือว่าเป็นการพัฒนาปัญญาแบบครบวงจร นั่นคือการปฏิบัติตามหลักมัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลาง โดยเบื้องต้นให้ผู้ปฏิบัติมีความคิดเห็นที่ถูกต้องเสียก่อนแล้วค่อยเพียรสร้างปัญญาในทางโลก (โลกียปัญญา) จากนั้นจึงค่อยพัฒนาปัญญาในระดับสูงขึ้นไป จนบรรลุถึงปัญญาขั้นสูงสุด (โลกุตระปัญญา) หรือ นิพพาน

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสติปัญญา เป็นการเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ซึ่งประกอบไปด้วยสติ เพื่อกำหนดรู้ให้กับตนเองและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันทีและควรมีการหาแหล่งความรู้เพิ่มพูนมาเพิ่มเติมจากภายนอก เช่น การอ่านหนังสือ การเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ การใช้สื่อและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาข้อมูลด้วยตนเองจากสื่อสารสนเทศ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต รวมไปถึงการหัดสังเกตและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมก็เป็นการเพิ่มความรู้ทางด้านสติปัญญาให้ทันยุคสมัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, 1970, อ้างถึงใน เมธาวิ อุดมธรรมานุภาพ, 2544, น. 17-21) ได้ค้นหาวิธีที่จะอธิบายว่าทำไมคนจึงถูกผลักดันโดยความต้องการบางอย่าง ณ เวลาหนึ่งทำไมคนหนึ่งจึงทุ่มเทเวลาและพลังงานอย่างมากให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยของตนเองแต่อีกคนหนึ่งกลับทำสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คำตอบของมาสโลว์ คือ ความปรารถนาจะถูกเรียงตามลำดับจากสิ่งที่กดดันมากไปถึ้น้อย ทฤษฎีของมาสโลว์ ได้จัดลำดับตามความสำคัญคือ

- 1) Physiological Needs เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการในการดำรงชีวิต คือปัจจัย 4 มีดังนี้ อาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย เป็นต้น
- 2) Safety Needs ความปลอดภัยในตนเองเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการทั้งทางด้าน ร่างกายและทรัพย์สิน ดังนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนคำนึงถึง

3) Social Needs หลังจากที่มีมนุษย์มีชีวิตอยู่รอดและปลอดภัยแล้วมนุษย์ทุกคนล้วนต้องการได้รับการยอมรับทางสังคมและบุคคลใกล้เคียง

4) Esteem Needs มนุษย์ต้องการได้รับเกียรติยศรอบข้าง เช่น การเรียกขานจากบุคคลทั่วไปอย่างสุภาพ ให้ความเคารพนับถือตามควรไม่ต้องการการกดขี่ข่มเหงจากผู้อื่น เนื่องจากทุกคนมีเกียรติและเท่าเทียมกัน

5) Self-actualization Needs เป็นความต้องการคือหันมาต้องการสิ่งที่ตนเองมีและเป็นอยู่ ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์

ทฤษฎีแรงจูงใจของเคลย์ตัน แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1969, p. 75-142) หรือสาเหตุแห่งพฤติกรรมทฤษฎี E.R.G เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎีของมาสโลว์ ซึ่งได้จำแนกไว้ 5 ขั้น ดังได้กล่าวมาแล้วแต่ เคลย์ตัน ได้มาจำแนกกลุ่มของความต้องการใหม่ออกได้เป็น 3 ประเภทกล่าวคือ

Existence Needs = E การดำรงอยู่ได้เป็นความต้องการพื้นฐานของร่างกายเพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น เครื่องนุ่งห่ม ต้องการอาหาร ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

Relatedness Needs = R การมีความเกี่ยวข้องกับคนอื่นเป็นความปรารถนาที่จะให้และได้รับไมตรีจิตจากบุคคลที่แวดล้อม มีลักษณะเป็นรูปธรรมน้อยลง

Growth Needs = G การเจริญก้าวหน้าเป็นความปรารถนาในจุดสูงสุดของบุคคลซึ่งมีความเป็นรูปธรรมต่ำสุดอย่างไรก็ดี เคลย์ตัน ยังมีข้อโต้แย้งที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดจากของ มาสโลว์ จำนวน 2 ประการ

ประการแรกทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1970, p. 91) มีด้วยกัน 5 ขั้น คือ โดยจะเรียงลำดับจากต่ำไปสูง โดยขั้นที่ต่ำกว่าจะต้องได้รับการตอบสนองก่อน เคลย์ตัน ไม่เห็นด้วยบางกรณีที่คนปฏิบัติตามสิ่งที่ต้องการในระดับที่สูงก่อนความต้องการในระดับที่ต่ำกว่า และบางกรณีเมื่ออยู่ในระดับที่สูงกว่ากลับต้องการในระดับที่ต่ำกว่า เช่น คนที่ได้รับการยกย่องจากและมีความสำเร็จในชีวิตบางครั้งก็กลัวในเรื่องความปลอดภัย

ประการที่สอง เน้นว่าเมื่อคนเราบรรลุขั้นหนึ่งแล้วจะต้องการขั้นต่อไปที่ละขั้นจนครบ 5 ขั้น เรียงตามลำดับ ไม่เห็นด้วยคนเรามีสิ่งที่ต้องการพร้อมกันหลาย ๆ ขั้นได้ไม่ใช่ ที่ละขั้นเหมือน มาสโลว์ เช่นคนเรามีสิ่งที่ต้องการด้านร่างกายในนาทีเดียวกันก็ต้องการความปลอดภัย การได้รับการยกย่อง และการยอมรับในสังคม

ทฤษฎีแรงจูงใจไฟล์สมุทธีของแมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961, p. 100-110) ทฤษฎีนี้เน้นอธิบายการจูงใจของแต่ละคนที่กระทำการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน คือทำงานให้ดี

ตามตั้งใจ เมื่อทำสำเร็จก็จะเป็นการขับเคลื่อนให้ปฏิบัติงานอื่น ๆ สำเร็จพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจ ต้องมีการกระทำ ดังนี้

1) การชอบงานที่ท้าทายความสามารถ (Risk Taking) บุคคลประเภทนี้จะเลือกงานที่ยาก และท้าทายศักยภาพมุ่งความสำเร็จมากกว่าการหลีกเลี่ยงความล้มเหลวทำงานทุกสิ่งด้วยความมั่นใจ

2) ความเชื่อมั่นในความสามารถของตน (Self Confidence) จะเลือกสิ่งที่มีความยากและ ตรงกับความสามารถของตนไม่เชื่อในดวงชะตาหรือโชคกลาง

3) ความมุ่งมั่นพยายาม (Strong Desire) งานที่ต้องเป็นงานที่มีความท้าทายความคิด และความสามารถและมีความก้าวหน้าในการทำงานนั้น

4) การแสวงหาข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) มีความสนใจงานที่มีการประเมินงานอย่าง รัดกุมเป็นระเบียบประณีต (Curious and Neatness) อยู่เสมอทั้งนี้เพื่อจะประเมินค่าสิ่งที่ตนทำและพร้อม ที่จะปรับปรุงแก้ไขในขณะเดียวกัน

5) การใช้สิ่งล่อใจที่เป็นความรู้สึกภายใน (Incentive Value) การรู้สึกภายในใจของมนุษย์ ไม่ใช่ตำแหน่งเกียรติยศ รางวัลเงินสัญลักษณ์เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องวัดผลงานและเป็นเครื่อง ประเมินผลความก้าวหน้าเท่านั้นจึงมุ่งทำให้งานสำเร็จตามปรารถนาโดยใช้ความพยายามอย่างสูงสุด เพื่อให้งานสำเร็จด้วยดี

6) การเลือกงานที่เกี่ยวข้องกับการประสบความสำเร็จ และจะไม่เลือกงานที่มีโอกาสประสบ ความสำเร็จน้อย (Select for Probability of Success) มีความฉลาดในการวางเป้าหมายในระยะยาวที่ ควบคู่กับสภาพความเป็นจริงอันไม่เป็นเป้าหมายที่สูงหรือต่ำกว่าศักยภาพของตนเอง แมคคลีแลนด์ ได้ ทำการทดลองโดยใช้แบบทดสอบการรับรู้ของบุคคล (Thematic Apperception Test: TAT) เพื่อวัดความ ปรารถนาของมนุษย์ โดยแบบทดสอบ TAT เป็นเทคนิคการนำเสนอภาพต่าง ๆ แล้วให้บุคคลเขียน เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่เขาเห็น จากการศึกษามากมายของแมคคลีแลนด์ได้จากแบบทดสอบ TAT ดังนี้

1) ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement: NACH) การที่จะทำสิ่ง ต่าง ๆ ให้ดีเพื่อที่จะประสบความสำเร็จ จากการวิจัยของ แมคคลีแลนด์ พบว่า บุคคลที่อยาก ประสบความสำเร็จสูง จะมีลักษณะชอบการแข่งขันชอบงานที่ท้าทาย และต้องการได้รับข้อมูล ย้อนกลับเพื่อประเมินผลงานมีความชำนาญในการวางแผน และกล้าที่จะเผชิญกับความล้มเหลว

2) ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation: NAFF) เป็นความต้องการ การยอมรับจากบุคคลอื่น บุคคลที่ต้องการความผูกพันสูงจะชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่า การแข่งขันโดยจะพยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3) ความต้องการอำนาจ (Need for Power: NPOWER) เป็นความต้องการอำนาจเพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น บุคคลที่มีความปรารถนาอำนาจสูง จะแสวงหาวิถีทางเพื่อให้ตนมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือยกย่องเป็นผู้นำและสามารถทำงานให้เหนือกว่าบุคคลอื่นและจะกังวลเรื่องอำนาจมากกว่าการทำงานให้ดี

จากแนวคิดของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ ความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน เป็นความต้องการ ระดับต่ำ ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็นความต้องการก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความต้องการทางสังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต จัดเป็นความต้องการระดับสูง แต่อย่างไรก็ตามการความต้องการที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องมีการเริ่มที่ละขั้นตอนหรือให้ประสบความสำเร็จไปที่ละขั้นซึ่งการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายไม่ได้หวังสิ่งตอบแทนซึ่งแมคคิลเลนด์พบว่า การที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องเกิดจากแรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานที่ตนตั้งไว้

การพัฒนานิสิตศึกษาระดับอุดมศึกษา

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2559) (เอกสารจากเว็บไซต์) จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ถือเป็นแผนแม่บทให้การพัฒนาประเทศ มีหลักการสำคัญ คือ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาสำคัญในด้านต่าง ๆ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ที่มุ่งหวังให้คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพและด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่มุ่งหวังให้มีการผลิตครูได้สอดคล้องกับความต้องการการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทและมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศที่มุ่งหวังให้กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการ

แข่งขันของประเทศและเมืองค้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพและด้านการตอบโจทย้บริบทที่เปลี่ยนแปลง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่มุ่งหวังให้การบริการการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกวัยในระดับที่เหมาะสมกับสภาพบริบทและสภาพพื้นที่ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการและด้านความเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่มุ่งหวังให้คนไทยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านการเข้าถึงการให้บริการ ด้านความเท่าเทียมและด้านประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่มุ่งหวังให้มีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรได้อย่างคุ้มค่า ไม่เกิดการสูญเปล่า และมีความคล่องตัวซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านประสิทธิภาพ

สำหรับการนำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 กับทิศทางที่จะพัฒนาการศึกษาในมิติต่าง ๆ ทั้งในมิติด้านความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจมิติด้านสังคม และมิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐรวมทั้งได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน (SWOT) ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่ง (อรสา ภาววิมล, 2559) (เอกสารจากเว็บไซต์) ได้ให้ความเห็นจากแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2574) ฉบับร่าง ซึ่งมีเจตนารมณ์แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 ไว้ว่า

อุดมศึกษาต้องนำการพัฒนาประเทศ เป็นผู้สร้างปัญญาให้กับสังคม

อุดมศึกษาต้องเป็นศูนย์รวมความรู้และศาสตร์ที่นำไปสร้างทุนทางสังคมก่อให้เกิดนวัตกรรม ความรู้ งานวิจัย ที่เสนอทางเลือกการแก้ปัญหาและการพัฒนาประเทศในบริบทที่เปลี่ยนแปลง

อุดมศึกษาให้โอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงองค์ความรู้และนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้การพัฒนาวิชาการ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา (เทียน ทองแก้ว, 2549) (เอกสารจากเว็บไซต์) ได้กล่าวว่าเป็นการจัดการศึกษาในระดับที่สำคัญ เนื่องจากการเป็นการศึกษาที่เตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ โดยนิสิตนักศึกษาที่จบการศึกษาในระดับนี้แล้วจะเข้าสู่การประกอบอาชีพ ดังนั้น การจบการศึกษาแล้วมีอาชีพหรือมีงานทำจึงเป็นเป้าหมายของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง นักศึกษา และรัฐบาล ซึ่งการที่นิสิตนักศึกษาที่จบการศึกษาแล้วมีอาชีพทันที จะต้องเป็นนักศึกษาที่มีคุณลักษณะตามที่เจ้าของสถานที่ประกอบการยอมรับ ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปเราเรียกว่า นักศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้

สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงพยายามทุกวิถีทางที่จะให้นิสิตนักศึกษาของตนมีคุณภาพ ซึ่งเราเรียกว่า การบริหาร ในการบริหารสถาบันให้มีคุณภาพจึงเป็นหัวใจสำคัญ ยิ่งในยุคปัจจุบันการแข่งขันจึงมีความจำเป็นที่ต้องเน้นคุณภาพของบัณฑิตเพื่อการแข่งขัน คงไม่ใช่เฉพาะภายในประเทศเท่านั้นแต่รวมถึงต่างประเทศด้วยเช่นกัน แนวทางในการพัฒนาการอุดมศึกษาของไทยในอนาคต ผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ว่าด้วยเรื่องผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550, น. 26) ซึ่งเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยได้คาดการณ์แนวโน้มสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาไทยไว้หลายประการ

สถาบันอุดมศึกษาแสวงหาเอกลักษณ์ด้านคุณภาพและความแตกต่าง ผู้เรียนมีความต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และผู้เรียนมีโอกาสเลือกสถาบันอุดมศึกษาได้มากขึ้น ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต่างพยายามพัฒนาตนเองให้แข่งขันได้ ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องค้นหาเอกลักษณ์เฉพาะที่ถนัด ทำได้ดี มีความเชี่ยวชาญ และมีประสิทธิภาพที่สุด เพื่อทุ่มทรัพยากรในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาจะเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย สภาพของความจำกัดทางทรัพยากร ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต่างมุ่งสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ มากขึ้น เพื่อเสริมจุดอ่อนจุดแข็งกันและกัน หรือแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

สถาบันอุดมศึกษามุ่งจัดการศึกษาเฉพาะทาง มีแนวโน้มว่าจะมีบางมหาวิทยาลัยมุ่งจัดการศึกษาเฉพาะที่เป็นการลงลึกระดับเชี่ยวชาญ อันเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพระดับสูง และเป็นการเพิ่มความสามารถแข่งขันให้มหาวิทยาลัย

สถาบันอุดมศึกษามุ่งผลิตผลงานวิจัย จากสภาพการแข่งขันของสถาบันอุดมศึกษาที่รุนแรงขึ้น ส่งผลให้มหาวิทยาลัยบางแห่งอาจปรับยุทธศาสตร์ไปสู่ทิศการมุ่งผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ โดยสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงการบุกเบิกการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ จนเป็นที่รู้จักและยอมรับจากนักศึกษาทั่วโลก

สถาบันอุดมศึกษาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการผลิตผู้เรียนให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตาม ข้อพึงระวังในการจัดการศึกษารูปแบบนี้ คือ คุณภาพการจัดการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้หลักสูตรต้นแบบจากต่างประเทศ การขยายตัวด้านการลงทุนทางการศึกษาที่แข่งขันมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงระดับโลกพยายามทำตลาดการศึกษาไปยังประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย ในขณะที่คนไทยต่างต้องการหลักสูตรการศึกษาที่มีคุณภาพที่

มีความน่าเชื่อถือระดับสากลหรืออาจเป็นการเปิดหลักสูตรร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ เป็นต้น

สถาบันอุดมศึกษาไทยยังไม่สามารถขยายตลาดการศึกษาไปยังต่างประเทศ การเปิดเสรีทางการศึกษาของไทยยังไม่มีความพร้อมเพียงพอ ความสามารถในการแข่งขันกับสถาบัน อุดมศึกษาจากต่างประเทศที่มีคุณภาพมากกว่า

สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเชิงพาณิชย์มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงสถาบันอุดมศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาไทยต้องพึ่งตัวเองมากขึ้น โดยพัฒนาไปสู่การดำเนินกิจการเชิงพาณิชย์มากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ต้องหารายได้เลี้ยงตัวเองมากกว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังจะเห็นได้จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่งในปัจจุบัน ต่างหาช่องทางที่จะนำรายได้เข้าสู่มหาวิทยาลัยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดทำโฆษณา การเปิดหลักสูตรปริญญาโท ปริญญาเอก

สรุปได้ว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือว่าเป็นการศึกษาในระดับที่สำคัญ เนื่องจากเป็น การศึกษาที่เตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ โดยเฉพาะบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะตามที่เจ้าของสถานที่ประกอบการและสังคมยอมรับ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง จึงพยายามทุกวิถีทางที่จะให้นิสิตนักศึกษาของตนมีคุณภาพ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าคุณภาพของอุดมศึกษาไทยมีทั้งจุดเด่นและจุดอ่อนในหลายประการด้วยกัน สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเปิดหลักสูตรให้ตรงกับสภาพความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ มากขึ้น

หลักสูตรการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติความเป็นมา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ ถือกำเนิดมาจากแผนกวิชาศิลปศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ซึ่งเปิดสอนสาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นแห่งแรกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2511 จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2518 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ แผนกวิชาศิลปศึกษาจึงได้พัฒนาเป็นภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม เปิดสอนทั้ง สาขาวิชาศิลปศึกษาและสาขาวิชาศิลปะ ทางด้านการออกแบบสื่อสาร พร้อมกันนั้นได้เปิดภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและสากล ในสังกัดคณะมนุษยศาสตร์ ต่อมาจึงได้เกิดแนวคิดที่จะพัฒนาขึ้นเป็นคณะศิลปกรรมศาสตร์ จนกระทั่งวันที่ 16 มิถุนายน 2536 เป็นวันสถาปนาคณะศิลปกรรมศาสตร์ การบริหารงานของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้มีการพัฒนาโครงสร้างจากภาควิชาสู่การบริหารแบบสาขาวิชา โดย

ได้รับมติเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักการสำคัญสำหรับระบบสาขาวิชา คือ “คณะศิลปกรรมศาสตร์ จะบริหารทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรวัสดุและทรัพยากรความรู้ร่วมกันเพื่อการลงทุนต่ำสุดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”

ปัจจุบัน คณะศิลปกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย 8 สาขาวิชา 1 สำนักงาน และ 1 ศูนย์การเรียนรู้ คือ

1. สาขาวิชาศิลปศึกษา
2. สาขาวิชาศิลปะจิตทัศน์
3. สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร
4. สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์
5. สาขาวิชาศิลปะการแสดง
6. สาขาวิชานาฏศิลป์
7. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย
8. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล
9. สำนักงานคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
10. ศูนย์การเรียนรู้ศิลปกรรมเพื่อความยั่งยืน

ปรัชญา

ศิลปกรรมสรรค์สร้างปัญญา ปัญญาสร้างสรรค์คุณภาพชีวิต

ปณิธาน

ศิลปกรรมมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้วยการเป็นศูนย์กลางศิลปวัฒนธรรมในเอเชีย และเป็นต้นแบบการสร้างสรรค์นวัตกรรม ในรูปแบบบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีและแนวคิดทางตะวันตกเพื่อความเป็นอยู่ของประชากรและสร้างภูมิคุ้มกันในการแข่งขันทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรชั้นนำแห่งการเรียนรู้ทางศิลปกรรมด้วยหลักปัญญาธรรม บนพื้นฐานของบุคลากรที่มีคุณภาพ และเครือข่ายที่เข้มแข็งเพื่อสร้างนวัตกรรมสู่สากล”

พันธกิจ

1. ผลิตบัณฑิตศิลปกรรมที่มีคุณภาพและคุณธรรมให้แก่สังคม โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และเครือข่าย ที่เข้มแข็ง
2. สร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมด้านศิลปกรรมที่มีคุณภาพสู่สากล
3. ให้บริการวิชาการที่มีคุณภาพแก่ชุมชนและสังคม

4. ศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมและศิลปะ

5. พัฒนาระบบบริหารที่มีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์

1. การผลิตบัณฑิตศิลปกรรมที่มีคุณภาพและคุณธรรม

2. การสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมด้านศิลปกรรมอย่างต่อเนื่อง

3. การให้บริการวิชาการด้านศิลปกรรมแก่ชุมชนและสังคมอย่างมีคุณภาพ

4. การสืบสานและบูรณาการวัฒนธรรมและศิลปะกับการเรียนการสอน

5. การพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

1. บัณฑิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มีคุณภาพและคุณธรรม โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยหลักปัญญาธรรมและเครือข่ายที่เข้มแข็ง

2. คณะศิลปกรรมศาสตร์เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านศิลปกรรมที่สามารถสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมด้านศิลปกรรมที่มีคุณภาพสู่สากล

3. การให้บริการวิชาการด้านศิลปกรรมแก่ชุมชนและสังคมมีคุณภาพ

4. คณะศิลปกรรมศาสตร์มีการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมและศิลปะ ตลอดจนบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย

5. ระบบบริหารจัดการมีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล.

รายละเอียดของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาด้านศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา (5 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: หลักสูตรการศึกษาด้านศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา

ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Education Program in Art Education

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม ภาษาไทย: การศึกษาด้านศิลปศึกษา (ศิลปศึกษา)

ชื่อย่อ ภาษาไทย: กศ.บ. (ศิลปศึกษา)

ชื่อเต็ม ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Education (Art Education)

ชื่อย่อ ภาษาอังกฤษ: B.Ed. (Art Education)

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี

ประเภทของหลักสูตร

หลักสูตรทางวิชาชีพ

วัตถุประสงค์

1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการทฤษฎีและปฏิบัติด้านศิลปศึกษา
2. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจในด้านศิลปศึกษาไปจัดการเรียนการสอน ศิลปะทั้งในระบบและนอกระบบได้
3. มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำทางศิลปศึกษา มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อในการทำงานเพื่อสังคม สามารถจัดการและแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยใช้หลักประสานประโยชน์ส่วนรวมตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน อารงรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาไทย จรรยาบรรณวิชาชีพครูเชิงสัมพันธ์โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมและประโยชน์ของสังคมส่วนร่วม

จำนวนหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 165 หน่วยกิต

วิชาศึกษาทั่วไป	30	หน่วยกิต
วิชาเฉพาะด้าน	129	หน่วยกิต
วิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Visual

Arts

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม ภาษาไทย: ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ทัศนศิลป์)

ชื่อย่อ ภาษาไทย: สป.บ. (ทัศนศิลป์)

ชื่อเต็ม ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Fine and Applied Arts (Visual Arts)

ชื่อย่อ ภาษาอังกฤษ: B.F.A. (Visual Arts)

วิชาเอกของหลักสูตร/สาขาวิชาเอก

1. วิชาเอกศิลปวัฒนธรรม

2. วิชาเอกเซรามิกส์

3. วิชาเอกศิลปะจินตทัศน์

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี

ประเภทของหลักสูตร

หลักสูตรทางวิชาชีพ

วัตถุประสงค์

1. สร้างสรรค์ความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม นำการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน
2. มีความรู้ ความสามารถในการสร้างสรรค์สภาระงานทัศนศิลป์ได้อย่างหลากหลายรูปแบบ
3. มีทักษะในการค้นคว้าวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ สามารถใช้ความรู้ ความชำนาญ การเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยตระหนักถึงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสังคม

จำนวนหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 132 หน่วยกิต

วิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต

วิชาเฉพาะด้าน 96 หน่วยกิต

วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร หลักสูตรปรับปรุง

พ.ศ. 2558

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร

ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Communication Design

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม ภาษาไทย: ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (การออกแบบสื่อสาร)

ชื่อย่อภาษาไทย: ศป.บ. (การออกแบบสื่อสาร)

ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Bachelor of Fine and Applied Arts
(Communication Design)

ชื่อย่อภาษาอังกฤษ: B.F.A. (Communication Design)

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี

วัตถุประสงค์

1. มีความรู้ความสามารถทางทักษะการออกแบบสื่อสารที่หลากหลาย มีทักษะความชำนาญสามารถบูรณาการสร้างสรรค์ผลงานออกแบบสื่อสารที่มีความร่วมสมัย
2. มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ปรับประยุกต์ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม นำภูมิปัญญาไทยผสมผสานในการสร้างสรรค์และต่อยอดแนวทางดำรงอัตลักษณ์ ไทยสร้างมูลค่าในการออกแบบสื่อสารสู่สังคมโลก
3. มีความรับผิดชอบ จิตสำนึกต่อสาธารณะ มีคุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณในการสร้างสรรค์ผลงานออกแบบสื่อสาร

จำนวนหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 129 หน่วยกิต

วิชาศึกษาทั่วไป	30	หน่วยกิต
วิชาเฉพาะด้าน	93	หน่วยกิต
วิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.

2558

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบ
ทัศนศิลป์

ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Visual
Design

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม ภาษาไทย: ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (การออกแบบทัศนศิลป์)

ชื่อย่อ ภาษาไทย: ศป.บ. (การออกแบบทัศนศิลป์)

ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ: Bachelor of Fine and Applied Arts (Visual Design)

ชื่อย่อภาษาอังกฤษ: B.F.A. (Visual Design)

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี

วิชาเอก

1. วิชาเอกออกแบบผลิตภัณฑ์
2. วิชาเอกออกแบบแฟชั่น
3. วิชาเอกออกแบบเครื่องประดับ

วัตถุประสงค์

1. มีความรู้ความชำนาญในการศึกษา ค้นคว้า และแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อสร้างนวัตกรรมและกระบวนการออกแบบใหม่ เพื่อนำไปสู่งานออกแบบที่เป็นวัฒนธรรม โดยมีองค์ความรู้รองรับ
2. มีความรู้เชี่ยวชาญในการบูรณาการวัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย ร่วมกับแนวคิดจากศาสตร์ต่าง ๆ หรือจากแนวคิดที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์วัฒนธรรมสู่สากล
3. มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะและจรรยาบรรณในการสร้างสรรค์ผลงาน และดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่การวิชาชีพนักออกแบบ
4. มีทักษะการสื่อสาร ผ่านการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

จำนวนหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 131 หน่วยกิต

วิชาศึกษาทั่วไป	30	หน่วยกิต
วิชาเฉพาะด้าน	95	หน่วยกิต
วิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

ภาษา อังกฤษ : Bachelor of Fine and Applied Arts Program in
Performing Arts

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ภาษาไทย): ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศิลปะการแสดง)

ชื่อย่อ (ภาษาไทย): ศป.บ. (ศิลปะการแสดง)

ชื่อเต็ม (ภาษาอังกฤษ): Bachelor of Fine and Applied Arts Program in

Performing Arts

ชื่อย่อภาษาอังกฤษ: B.F.A. (Performing Arts)

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี

วิชาเอก

1. วิชาเอกการแสดงและกำกับการแสดง (Acting and Directing)
2. วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง (Theatre Design)

วัตถุประสงค์

1. มีความรู้ ความสามารถสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในแขนงต่าง ๆ
2. มีทักษะการค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้

ความชำนาญในการสร้างสรรค์งานศิลปะการแสดง

3. มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะในการสร้างสรรค์ผลงาน

ศิลปะการแสดงอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและสังคมไทยอย่างยั่งยืน

จำนวนหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 131 หน่วยกิต

วิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต

วิชาเฉพาะด้าน 95 หน่วยกิต

วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ (5 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์

ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Education Program in Thai Dance

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ภาษาไทย): การศึกษาศาสตรบัณฑิต (นาฏศิลป์)

ชื่อย่อ (ภาษาไทย): กศ.บ. (นาฏศิลป์)

ชื่อเต็ม (ภาษาอังกฤษ): Bachelor of Education (Thai Dance)

ชื่อย่อ (ภาษาอังกฤษ): B.Ed. (Thai Dance)

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี

วัตถุประสงค์

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำทางการศึกษา มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อสังคม สามารถจะการและแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม
2. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยใช้หลักประสานประโยชน์ส่วนรวมตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน รงรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาไทย จรรยาบรรณวิชาชีพครูเชิงสัมพันธ์โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมและประโยชน์ของสังคมส่วนรวม
3. มีความรอบรู้ ใฝ่รู้ ในศาสตร์การประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและเป็นระบบ มีทักษะการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเชี่ยวชาญโดยใช้หลักการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และนวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้เกิดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ การวิจัย มีทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การประมวลผล การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

จำนวนหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 165 หน่วยกิต

วิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต

วิชาเฉพาะด้าน 129 หน่วยกิต

วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา (5 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.

2560

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: การศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา

ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Education Program in Music Education

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม ภาษาไทย: การศึกษาศาสตรบัณฑิต (ดนตรีศึกษา)

ชื่อย่อ ภาษาไทย: กศ.บ. (ดนตรีศึกษา)

ชื่อเต็ม ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Education (Music Education)

ชื่อเต็ม ภาษาอังกฤษ: B.Ed. (Music Education)

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี

วัตถุประสงค์

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำทางการศึกษา มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อสังคม สามารถจัดการและแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม
2. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยใช้หลักประสานประโยชน์ส่วนรวมตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน รงรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาไทย จรรยาบรรณวิชาชีพครูเชิงสัมพันธ์โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมและประโยชน์ของสังคมส่วนรวม
3. มีความรอบรู้ ใฝ่รู้ ในศาสตร์การประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและเป็นระบบ มีทักษะการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและเชี่ยวชาญโดยใช้หลักการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และนวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้เกิดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ การวิจัย มีทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การประมวลผล การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

จำนวนหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 165 หน่วยกิต

วิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต

วิชาเฉพาะด้าน 129 หน่วยกิต

วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย: หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์

สากล

ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Music

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม ภาษาไทย: ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ดุริยางคศาสตร์สากล)

ชื่อย่อ ภาษาไทย: ศป.บ. (ดุริยางคศาสตร์สากล)

ชื่อเต็ม ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Fine and Applied Arts (Music)

ชื่อย่อ ภาษาอังกฤษ: B.F.A. (Music)

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี

วัตถุประสงค์

1. มีความรู้ ความสามารถในการสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล
2. มีทักษะในการค้นคว้า วิจัยและสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศาสตร์
3. มีคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะในการสร้างสรรค์ผลงานดนตรี

สากล

อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมไทยอย่างยั่งยืน

จำนวนหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 131 หน่วยกิต

วิชาศึกษาทั่วไป	30	หน่วยกิต
-----------------	----	----------

วิชาเฉพาะด้าน	95	หน่วยกิต
---------------	----	----------

วิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต
---------------	---	----------

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาณัติ แพทย์วงศ์ (2550, น. 83) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมและนิสิตนักศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย พบว่านิสิตได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสุขภาพร่างกายแข็งแรง สดใส ร่าเริงและน้อยที่สุดได้แก่เรื่องการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ซึ่งด้านสติปัญญา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือนิสิตได้รับการพัฒนาให้รู้จักวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และน้อยที่สุดคือทักษะการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษ ส่วนด้านอารมณ์พบว่าได้รับการพัฒนาในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือนิสิตมีความยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่นและค่าเฉลี่ยต่ำสุดพบว่านิสิตมีความอดทนอดกลั้นต่อทุกสถานการณ์น้อยที่สุด ซึ่งด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยสูงสุดคือนิสิตมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่ออาจารย์ และน้อยที่สุดคือการเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อชุมชน

วิโรจน์ หมั่นเทพ (2556, น. 1-2) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตจังหวัดปทุมธานี เพื่อเข้าสู่การแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเองของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาว่าด้านทักษะวิชาชีพมีความต้องการพัฒนาตนเอง รองลงมาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมากและด้านภาษาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการเรียนรู้มีความต้องการน้อยที่สุด ซึ่งนักศึกษาในแต่ละชั้นปีไม่แตกต่างกันในระดับผลการเรียนเฉลี่ยที่แตกต่างกันของกลุ่มสาขาวิชาต่างกันพบว่า นักศึกษามีความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน

คมกริช เชาวน์พานิช และ คนอื่นๆ (2555, น. 2) ได้ศึกษาแบบทดสอบและเกณฑ์สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ในการวิจัยเป็นนิสิตชั้นปี 1 จำนวน 1,364 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนโดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาค่าความเชื่อมั่น หาค่าความเป็นปรนัย หาค่าอำนาจจำแนกและสร้างเกณฑ์ปกติ 5 ระดับ ผลการวิจัย พบว่าแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ประกอบด้วย 6 รายการ คือ รายการดัชนีมวลกาย รายการวัดรอบเอวต่อรอบสะโพก รายการลุก-นั่ง 60 วินาที รายการนั่งก้มตัวไปด้านหลัง รายการแตะมือด้านหลัง และรายการวิ่งไป-กลับตามจังหวะดนตรี มีค่าความเที่ยงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีถึงดีมาก มีค่าความปรนัยอยู่ในระดับดีมาก ตามเกณฑ์ของเคอเคนดอลล์ Kirkendall และมีค่าอำนาจจำแนกทุกรายการ ตลอดทั้งมีเกณฑ์ปกติสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพสำหรับนิสิตชายและนิสิตหญิงชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

สุริษา กลิงพงษ์ (2556, น. 94-95) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของบุคคลากรสายปฏิบัติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าความต้องการพัฒนาตนเองของบุคคลากรสายปฏิบัติ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา มีความต้องการโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีข้อเสนอแนะทั่วไปคือ ด้านร่างกายพบว่าสถานที่ออกกำลังกายภายในมีจำนวนจำกัด การเดินทางไม่สะดวก ด้านอารมณ์ พบว่าควรมีการจัดสนันทนาการที่ประกอบด้วยสาระและความบันเทิง เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ทั้งภายในภายนอก ด้าน

สังคมพบว่าต้องการให้มีรางวัลหรือสิ่งตอบแทนให้แก่บุคลากรที่มีความทุ่มเทต่องาน หรือมีการจัด
กองทุนช่วยเหลือบุคลากร หรือบุคคลที่กำลังประสบปัญหาเจ็บป่วยระยะยาวและด้านสติปัญญา
พบว่าอยากให้สนับสนุนภาษาอังกฤษที่ใช้กันเป็นสากลในการเตรียมตัวเข้าสู่อาเซียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชาการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ทั้งหมด 1,603 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ Yamane (1973, p.725) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน ไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีสาขาวิชาเป็นตัวแบ่งชั้น (Strata) และมีนิสิตแต่ละสาขาวิชาเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1. สาขาวิชาศิลปศึกษา	121	24
2. สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์	250	50
3. สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร	175	35
4. สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์	264	53
5. สาขาวิชาศิลปะการแสดง	191	38

ตาราง 1 (ต่อ)

สาขาวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
6. สาขาวิชานาฏศิลป์	291	58
7. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย	213	42
8. สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล	98	20
รวม	1,603	320

ที่มา: งานทะเบียนนิสิตและสถิติ กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร บทความ วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Scale)
3. สัมภาษณ์นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 2 และ 3 มาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา
5. นำแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อรับคำแนะนำในการตรวจแก้ไขเนื้อหาของแบบสอบถาม
6. นำแบบสอบถามที่สร้างและผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน แล้วนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ข้อคำถามที่ใช้ได้คือข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาทำการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนการนำไปทดลองใช้ (Try out)

8. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 27 ของกลุ่มคะแนนสูงสุดและกลุ่มกลุ่มต่ำ จากนั้นใช้การทดสอบที (t-test) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง คือ t มากกว่า 1.761 ขึ้นไป ไว้เป็นเครื่องมือในการวิจัย สำหรับข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยจะได้นำมาปรับปรุงเนื้อหาและสำนวนภาษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 32 ข้อ

9. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกวิเคราะห์ทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach, 1990, p. 169) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .945

10. นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

11. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับด้านลักษณะส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบบสอบถามมีลักษณะให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท Likert (1932, p.1-55) สำรวจความต้องการที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา

ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกในแบบสอบถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามเป็น รายชื่อและรายด้านไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าว มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าว มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าว ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าว น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าว น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่งถึงคณบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือแนะนำตัว พร้อมแบบสอบถาม ไปทำการเก็บข้อมูลกับนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการส่งไปตามสาขาวิชาต่าง ๆ หลังจากนั้น เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ขอความอนุเคราะห์ให้ส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย เพื่อรวบรวม ข้อมูลต่อไป

4. นำแบบสอบถามกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแต่ละชุด คัดเฉพาะชุดที่มีการตอบ ข้อมูลครบถ้วนเท่านั้น นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบ สมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบให้คะแนนตามค่าน้ำหนักคะแนนที่กำหนด

2. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตามความมุ่งหมายของงานวิจัย ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และโดยรวมทุกด้าน โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ตามความมุ่งหมายของงานวิจัย ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) (Ferguson, 1981, p. 178)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการทดสอบที เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงสุดและกลุ่มต่ำสุดการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach, 1990, p.169)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน

3.1การทดสอบแบบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม คือ เพศ ชั้นปี สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff's method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
SS	แทน	ผลรวมยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมยกกำลังสอง (Mean Squares)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่มีค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และโดยรวมทุกด้าน โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 320 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	89	27.81
หญิง	197	61.56
เพศทางเลือก	34	10.63
รวม	320	100.00
2. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	294	29.38
ชั้นปีที่ 2	86	26.88
ชั้นปีที่ 3	74	23.13
ชั้นปีที่ 4หรือสูงกว่า	66	20.63
รวม	320	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
3. สาขาวิชา		
สาขาวิชาศิลปศึกษา	24	7.50
สาขาวิชาศิลปะจิตทัศน์	50	15.63
สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร	35	10.94
สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์	53	16.56
สาขาวิชาศิลปะการแสดง	38	11.88
สาขาวิชานาฏศิลป์	58	18.12
สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย	42	13.12
สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล	20	6.25
รวม	320	100.00
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	211	65.94
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	74	23.12
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	35	10.94
รวม	320	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นนิสิตหญิง 197 คน (ร้อยละ 61.56) และเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 294 คน (ร้อยละ 29.38) และมีนิสิตวิชาสาขานาฏศิลป์มากที่สุด จำนวน 58 คน (ร้อยละ 18.13) และมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 211 คน (ร้อยละ 65.94)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย(Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	(n = 320)		ระดับความต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านร่างกาย	4.17	.56	มาก
2. ด้านอารมณ์	4.27	.51	มาก
3. ด้านสังคม	4.22	.59	มาก
4. ด้านสติปัญญา	4.31	.52	มาก
รวม	4.24	.45	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเองของ
 นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านร่างกาย
 เป็นรายชื่อ

ด้านร่างกาย	(n = 320) ระดับความ		ต้องการ
	$\bar{X}$	SD.	
1. การได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกายหลังเลิกเรียน	4.05	.90	มาก
2. การให้มีการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในคณะและต่างคณะ	4.05	.81	มาก
3. การให้มีสถานที่และภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่เอื้อประโยชน์ต่อ สุขภาพ	4.25	.67	มาก
4. การมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารเวลาในการดูแลสุขภาพได้ อย่างเหมาะสมและถูกสุขลักษณะ	4.22	.76	มาก
5. การพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้วยการออกกำลังกาย เช่น เดิน แอ โรบิก โยคะ ฯลฯ	4.17	.82	มาก
6. การจัดโครงการให้ผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้เรื่องสุขภาพให้ ถูกวิธี	4.05	.88	มาก
7. การตรวจสุขภาพประจำปี โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ	4.39	.81	มาก
8. การพัฒนาบุคลิกภาพทางด้านร่างกาย เช่น การวางตัว การ เคลื่อนไหวร่างกาย	4.23	.75	มาก
9. นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมพัฒนาทางด้านร่างกาย	4.20	.81	มาก
รวม	4.17	.55	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านร่างกาย โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ใน
 ระดับมาก

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเองของ
นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอารมณ์
เป็นรายข้อ

ด้านอารมณ์	(n = 320)		ระดับความ ต้องการ
	$\bar{X}$	SD.	
1. การได้ฝึกฝนตนเองให้มีจิตใจสงบมั่นคง และมีสติอยู่เสมอ	4.24	.67	มาก
2. การได้รับการพัฒนาในเรื่องการควบคุมทางอารมณ์	4.30	.74	มาก
3. การได้รับการส่งเสริมด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องสภาพปัญหา ทางด้านจิตใจ	4.21	.74	มาก
4. การพัฒนาตนเองในการควบคุมอารมณ์ที่เป็นโทษต่อผู้อื่น	4.25	.72	มาก
5. การมีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่น	4.31	.71	มาก
6. การพัฒนาสภาพจิตใจให้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	4.31	.66	มาก
7. การสร้างทัศนคติที่ดีและหามุมมองที่ดีต่อเรื่องที่เราไม่พอใจ	4.29	.69	มาก
8. การจัดการอารมณ์ ความคิดของตนเองเมื่อต้องการแก้ไข ประเด็นปัญหาในลักษณะต่าง ๆ	4.28	.69	มาก
9. การทำกิจกรรมนันทนาการเพื่อคลายความเครียด เช่น การเล่น ดนตรี เข้าร่วมกิจกรรมสังสรรค์ ศิลปะบำบัด เป็นต้น	4.33	.72	มาก
รวม	4.27	.51	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านอารมณ์ โดยรวมและเป็นรายข้อ
อยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเองของ
 นิติระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสังคม
 เป็นรายชื่อ

ด้านสังคม	(n = 320) ระดับความ		ต้องการ
	$\bar{X}$	SD.	
1. การได้รับการยกย่อง ชมเชย ในกรณีที่สามารถปฏิบัติงานได้ ประสบความสำเร็จหรือทำคุณประโยชน์แก่หน่วยงาน	4.18	.74	มาก
2. การพัฒนาตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ และยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่น	4.28	.76	มาก
3. การได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงานและจาก สังคม	4.18	.79	มาก
4. การพัฒนาตนเองโดยตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่ดีงามของสังคม	4.28	.75	มาก
5. การยอมรับทัศนคติของผู้อื่นเพื่อให้เกิดสำนึกในการมีส่วนร่วม ต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม	4.23	.79	มาก
6. การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ บำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน วัด ฯลฯ	4.23	.77	มาก
7. การพัฒนาตนเองด้านสังคมโดยจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอยู่ ร่วมกันในสังคม เช่น กิจกรรมสร้างเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	4.21	.74	มาก
รวม	4.22	.59	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นิติระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านสังคม โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับ
 มาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเองของ
นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสติปัญญา
เป็นรายข้อ

ด้านสติปัญญา	(n = 320)		ระดับความ ต้องการ
	$\bar{X}$	SD.	
1. การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ โดยการฟังจากสื่ออินเทอร์เน็ต หรือจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ	4.30	.66	มาก
2. การคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา เมื่อต้องการเผชิญกับ สถานการณ์ใหม่ๆที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน	4.31	.70	มาก
3. การมีความสามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาชีพกับความรู้ ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.31	.69	มาก
4. การมีความรู้และสติปัญญาในด้านการประยุกต์ใช้สื่otechno- โลยีในการติดต่อสื่อสารและการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	4.29	.72	มาก
5. การจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้สอดคล้องกับรายวิชาหรือสาขา วิชาชีพที่เรียนเพื่อเป็นการพัฒนาตนเองและเกิดความรู้และ ประสบการณ์ใหม่ ๆ	4.33	.74	มาก
6. การมีความรู้ความสามารถในเรื่องการสื่อสารภาษาต่างประเทศ อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.33	.66	มาก
7. มีวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาให้ความรู้ด้านที่นิสิต สนใจเพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่ มุมมองใหม่ของนิสิต	4.33	.69	มาก
รวม	4.31	.52	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านสติปัญญา โดยรวมและรายข้อ อยู่ใน
ระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการในการพัฒนานตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

ความต้องการในการ พัฒนานตนเอง	เพศชาย (n = 89)			เพศหญิง (n = 197)			เพศทางเลือก (n = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านร่างกาย	4.17	.60	มาก	4.15	.55	มาก	4.32	.42	มาก
2. ด้านอารมณ์	4.14	.51	มาก	4.30	.52	มาก	4.47	.36	มาก
3. ด้านสังคม	4.10	.67	มาก	4.23	.56	มาก	4.47	.39	มาก
4. ด้านสติปัญญา	4.18	.51	มาก	4.33	.53	มาก	4.52	.36	มาก
รวม	4.15	.49	มาก	4.25	.44	มาก	4.44	.32	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี เพศชาย เพศหญิงและเพศทางเลือก ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนานตนเองโดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการในการพัฒนานตนเอง ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปี

ความต้องการในการพัฒนาตนเอง	ชั้นปีที่ 1 (n = 94)			ชั้นปีที่ 2 (n = 86)			ชั้นปีที่ 3 (n = 74)			ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า (n = 66)		
	ระดับความต้องการ			ระดับความต้องการ			ระดับความต้องการ			ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1.ด้านร่างกาย	4.26	.45	มาก	4.22	.40	มาก	4.04	.54	มาก	4.15	.81	มาก
2. ด้านอารมณ์	4.30	.53	มาก	4.29	.44	มาก	4.28	.43	มาก	4.21	.63	มาก
3. ด้านสังคม	4.26	.58	มาก	4.25	.52	มาก	4.17	.49	มาก	4.19	.76	มาก
4.ด้านสติปัญญา	4.33	.55	มาก	4.29	.46	มาก	4.32	.50	มาก	4.28	.55	มาก
รวม	4.28	.45	มาก	4.26	.36	มาก	4.20	.40	มาก	4.20	.45	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1-4 หรือสูงกว่าของ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการในการพัฒนามาตรฐานเชิงสถิติของนักบริหารธุรกิจ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามสาขา

ความ ต้องการใน การพัฒนา ตนเอง	ระดับความสอดคล้อง (n = 24)		ระดับความสอดคล้อง (n = 50)		ระดับความสอดคล้อง (n = 35)		ระดับความสอดคล้อง (n = 53)		ระดับความสอดคล้อง (n = 38)		ระดับความสอดคล้อง (n = 58)		ระดับความสอดคล้อง ไทยและเอเชีย (n = 42)		ระดับความสอดคล้อง สาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์ (n = 20)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้าน ร่างกาย	4.30	.41	4.16	.40	4.01	.35	4.08	.61	4.17	.46	4.27	.77	4.34	.57	3.96	.40
2. ด้าน อารมณ์	4.41	.49	4.19	.42	3.98	.57	4.16	.45	4.47	.32	4.43	.67	4.38	.42	4.09	.25
3. ด้าน สังคม	4.36	.48	4.21	.43	4.01	.65	3.97	.66	4.42	.36	4.37	.77	4.34	.49	4.07	.25
4. ด้าน สติปัญญา	4.50	.47	4.22	.46	4.16	.56	4.17	.54	4.43	.43	4.45	.62	4.42	.49	4.08	.25
รวม	4.39	.35	4.19	.38	4.03	.39	4.10	.46	4.31	.22	4.38	.64	4.37	.38	4.05	.26

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการในการพัฒนาด้านตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความต้องการในการพัฒนาตนเอง	ผลสัมฤทธิ์								
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ		
	(n = 211)			(n = 74)			(n = 35)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านร่างกาย	4.16	.58	มาก	4.29	.44	มาก	4.05	.57	มาก
2. ด้านอารมณ์	4.26	.54	มาก	4.31	.45	มาก	4.26	.39	มาก
3. ด้านสังคม	4.19	.62	มาก	4.32	.55	มาก	4.20	.46	มาก
4. ด้านสติปัญญา	4.30	.50	มาก	4.39	.54	มาก	4.20	.53	มาก
รวม	4.22	.51	มาก	4.32	.39	มาก	4.17	.45	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ

ความต้องการพัฒนาตนเอง						
ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	.761	2	.380	1.215	.298
	ภายในกลุ่ม	99.258	317	.313		
	รวม	100.018	319			
2. ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	3.032	2	1.515	5.950	.003
	ภายในกลุ่ม	80.723	317	.255		
	รวม	83.753	319			
3. ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3.457	2	1.728	5.038	.007
	ภายในกลุ่ม	108.738	317	.343		
	รวม	112.195	319			
4. ด้านสติปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	2.944	2	1.472	5.603	.004
	ภายในกลุ่ม	83.276	317	.263		
	รวม	86.219	319			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.087	2	1.044	5.142	.006
	ภายในกลุ่ม	64.334	317	.203		
	รวม	66.421	319			

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเพศต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านร่างกายที่ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ ในด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวม ดังแสดงในตาราง 13-16

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอารมณ์ จำแนกตามเพศเป็นรายคู่

ด้านอารมณ์	$\bar{X}$	เพศชาย	เพศหญิง	เพศทางเลือก
		4.14	4.30	4.47
เพศชาย	4.14			*
เพศหญิง	4.30			
เพศทางเลือก	4.47			

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิสิตเพศชายมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านอารมณ์แตกต่างกับเพศทางเลือก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสังคม จำแนกตามเพศเป็นรายคู่

ด้านสังคม	$\bar{X}$	เพศชาย	เพศหญิง	เพศทางเลือก
		4.10	4.23	4.47
เพศชาย	4.10			*
เพศหญิง	4.23			
เพศทางเลือก	4.47			

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิสิตเพศชายมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านสังคมแตกต่างกับเพศทางเลือก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสติปัญญา จำแนกตามเพศเป็นรายคู่

ด้านสติปัญญา	$\bar{X}$	เพศชาย	เพศหญิง	เพศทางเลือก
		4.18	4.33	4.52
เพศชาย	4.18			*
เพศหญิง	4.33			
เพศทางเลือก	4.52			

จากตาราง 15 แสดงว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิสิตเพศทางเลือกมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านสติปัญญาแตกต่างกับเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมจำแนกตามเพศเป็นรายคู่

รวม	$\bar{X}$	เพศชาย	เพศหญิง	เพศทางเลือก
		4.10	4.23	4.47
เพศชาย	4.10			*
เพศหญิง	4.23			
เพศทางเลือก	4.47			

จากตาราง 16 แสดงว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิสิตเพศทางเลือกมีความต้องการในการ

พัฒนาตนเองโดยรวมแตกต่างกับเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามชั้นปี

ความต้องการพัฒนาตนเอง ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ โรฒ						
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	2.155	3	0.718	2.320	.075
	ภายในกลุ่ม	97.863	316	0.310		
	รวม	100.018	319			
2. ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	0.327	3	0.109	0.413	.744
	ภายในกลุ่ม	83.426	316	0.264		
	รวม	83.753	319			
3. ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.417	3	0.139	0.393	.758
	ภายในกลุ่ม	111.778	316	0.354		
	รวม	112.195	319			
4. ด้านสติปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	0.124	3	0.041	0.152	.928
	ภายในกลุ่ม	86.095	316	0.272		
	รวม	86.219	319			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.430	3	0.143	0.687	.561
	ภายในกลุ่ม	65.991	316	0.209		
	รวม	66.421	319			

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีชั้นปีต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างต่างกัน

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสาขาวิชา

ความต้องการพัฒนาตนเอง						
ของนิสิตระดับปริญญาตรี	แหล่งความ	SS	df	MS	F	p
คณะศิลปกรรมศาสตร์	แปรปรวน					
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ						
1. ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	4.533	7	0.648	2.116	.040
	ภายในกลุ่ม	95.486	312	0.306		
	รวม	100.018	319			
2. ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	8.631	7	1.233	5.121	.001
	ภายในกลุ่ม	75.122	312	0.241		
	รวม	83.753	319			
3. ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	9.429	7	1.347	4.089	.001
	ภายในกลุ่ม	102.766	312	0.329		
	รวม	112.195	319			
4. ด้านสติปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	6.306	7	0.901	3.517	.001
	ภายในกลุ่ม	79.914	312	0.256		
	รวม	86.219	319			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	6.387	7	0.912	4.742	.010
	ภายในกลุ่ม	60.034	312	0.192		
	รวม	66.421	319			

จากตาราง 18 แสดงว่าความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสาขาต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนา
ตนเอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่
โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านอารมณ์ จำแนกตามสาขาเป็นรายคู่

ด้านอารมณ์	$\bar{X}$	สาขาศิลปศึกษา	สาขาวิชาจิตทัศน์	สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร	สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์	สาขาวิชาศิลปะการแสดง	สาขาวิชานาฏศิลป์	สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเซีย	สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล
สาขาศิลปศึกษา	4.41								
สาขาวิชาจิตทัศน์	4.19								
สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร	3.98						*	*	
สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์	4.16								
สาขาวิชาศิลปะการแสดง	4.47								
สาขาวิชานาฏศิลป์	4.43								
สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเซีย	4.38								
สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล	4.09								

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในสาขาวิชาการออกแบบสื่อสารกับสาขาวิชาศิลปะการแสดงและ

สาขาวิชาการออกแบบสื่อสารกับสาขาวิชานาฏศิลป์ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้าน
อารมณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

จากการทดสอบความแตกต่างของความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านร่างกาย ด้านสังคม
ด้านสติปัญญาและโดยรวม เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ ไม่พบว่าคู่ใดต่างกัน
ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่มากพอจะทำให้แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

ความต้องการพัฒนาตนเอง ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านร่างกาย	ระหว่างกลุ่ม	1.543	2	0.772	2.484	.085
	ภายในกลุ่ม	98.475	317	0.311		
	รวม	100.018	319			
2. ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	0.142	2	0.071	0.269	.764
	ภายในกลุ่ม	83.611	317	0.264		
	รวม	83.753	319			
3. ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.845	2	0.422	1.203	.302
	ภายในกลุ่ม	111.350	317	0.351		
	รวม	112.195	319			
4. ด้านสติปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	0.924	2	0.462	1.717	.181
	ภายในกลุ่ม	85.296	317	0.269		
	รวม	86.219	319			

ตาราง 20 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเอง ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ		แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
รวม	ระหว่างกลุ่ม		0.708	2	0.354	1.707	.183
	ภายในกลุ่ม		65.713	317	0.207		
	รวม		66.421	319			

จากตาราง 20 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการ ในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตาม เพศ ชั้นปี สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาสามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวมทุกด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ ชั้นปี สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ประกอบด้วยทั้งหมด 8 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาศิลปศึกษา 24 คน สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ 50 คน สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร 35 คน สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ 53 คน สาขาวิชาศิลปะการแสดง 38 คน สาขาวิชานาฏศิลป์ 58 คน สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย 42 คน สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล 20 คน ได้จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับด้านลักษณะส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบบสอบถามมีลักษณะให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำนวณความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา รวมทั้งสิ้น 32 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert, 1932, p.1-55) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .945

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตามความมุ่งหมายของงานวิจัย ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และโดยรวมทุกด้าน โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ตามความมุ่งหมายของงานวิจัย ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) (Ferguson, 1981, p. 178)

สรุปผลการวิจัย

1. นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. นิสิตเพศต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญาและโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ยกเว้นด้านร่างกายที่ไม่พบความแตกต่าง

3. นิสิตชั้นปีต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. นิสิตสาขาวิชาต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา พบว่า

1.1 ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทางด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการให้ความสำคัญกับสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ บริโภคอาหารอย่างถูกสุขลักษณะเพื่อเป็นการพัฒนาให้ร่างกายมีความแข็งแรง คือลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพกายที่ดี ซึ่งบอกลินน์ Brolin, (1989, อ้างถึงใน มัณฑนา ธรรมบุศย์, 2545, น. 11-17) ได้กล่าวถึงทักษะการดูแลตนเองในการดำรงชีวิตประจำวันว่า ความสามารถในการดูแลตนเอง (Caring for personal needs) เช่น รู้จักเอาใจใส่สุขภาพ ของตนเอง มีจิตใจเบิกบาน แต่งกายได้เหมาะสม หลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด มีความรู้เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บและสามารถดูแลป้องกันตนเองได้ รู้จักออกกำลังกาย รู้หลักโภชนาการและการควบคุมน้ำหนัก ซึ่งการส่งเสริมสุขภาพเป็นเป้าหมายของพฤติกรรม ที่เกิดจากแรงจูงใจ ค่านิยม การรับรู้และองค์ประกอบด้านความรู้ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งครอบคลุม ความรู้สึกรู้สภาวะอารมณ์และลักษณะเฉพาะตน ลักษณะนิสัยที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขภาพและการกระทำให้สุขภาพกลับสู่ภาวะเดิม เพราะถ้าตัวเองมีวินัยเรื่องสุขภาพมีความรู้เรื่องสุขภาพก็จะเป็นผลดีต่อทุก ๆ ด้าน และรู้จักที่จะป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดโรค เมื่อเจ็บป่วยก็รู้วิธีที่จะรักษาตัวเองเบื้องต้นจนหายเป็นปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อาณัติ แพทย์ วงษ์, 2550, น. 83) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในด้านร่างกาย พบว่า นิสิตได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสุขภาพร่างกายแข็งแรง สดใส ร่าเริง และสอดคล้องกับ (การุณงามพรรณ & สุดา รัตน์ สุวารีและคนอื่นๆ, 2551, น. 51-52) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพและภาวะสุขภาพของคนทำงานในสถานประกอบ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างอายุ 21-60 ปีพบว่า พฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราและพฤติกรรมดูแลสุขภาพพบว่า มีพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านโภชนาการและด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรรณวิมล เมฆวิมล, 2553, น.1) ได้ศึกษาพฤติกรรมดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ฝึกปฏิบัติของนักศึกษาสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า พฤติกรรมดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ฝึกปฏิบัติของนักศึกษาสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อยู่ในระดับมาก

1.2 ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทางด้านอารมณ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์ โดยการพัฒนาทางด้านจิตใจด้วยการให้ทาน การทำงานอดิเรกที่ชื่นชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการ การฝึกสมาธิ การผ่อนคลายด้วยการฟังเพลง มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่น และมีความเข้าใจในอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ซึ่ง (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2543, น. 6-7) ได้พัฒนาแนวคิดเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ที่ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ คือ 1. ดี หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม 2. เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง มีสัมพันธภาพดีกับผู้อื่น 3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภาคภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิตและมีความสุขสงบทางใจ นอกจากนี้การพัฒนาด้านอารมณ์ เป็นการสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์โดยการหมั่นฝึกให้ทาน การทำงานอดิเรก การเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการ การฝึกสมาธิ เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนาตนเองทางด้านอารมณ์เป็นการควบคุมอารมณ์และความรู้สึกเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลต่อความสุข บางครั้งอารมณ์ดีบางทีก็อารมณ์เสีย เมื่อเป็นทาสอารมณ์จนขาดการควบคุม ทำให้มีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม กลายเป็นความขัดแย้งระหว่างเราและผู้อื่น การเรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์และควรฝึกสติ ฝึกให้มีสติและรู้ตัวอยู่เสมอ ว่าขณะนี้เรากำลังรู้สึกอย่างไรกับตัวเองหรือต่อสิ่งที่เกิดขึ้นและควรมีการฝึกแนวคิดไปในทางบวกเพื่อให้สุขภาพจิตของเราดีอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ณัฐดนัย เอี่ยมวัฒน์เสรี, 2560, น. 785) ได้ศึกษาสุขภาพจิตที่เกี่ยวข้องกับนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีภาวะสุขภาพจิต อยู่ในระดับมาก

1.3 ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทางด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานบุคคลที่จะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้นั้นจะต้องรู้จักตนเอง ผู้อื่น สังคม สภาพแวดล้อม จึงจะสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว สังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่ง (ปัทมา สมความคิด, 2561) (เอกสารจากเว็บไซต์) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนควรมี อาจจะด้วยการฝึกฝน ปรับทัศนคติ มุมมอง แนวคิด มองโลกในแง่บวก หรือด้านอื่น ๆ เพื่อให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และความต้องการทางสังคมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีคุณสมบัติที่อยู่ในตัวบุคคลที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ดังนั้น การทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น ควรเริ่มต้นจากการมองตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เป็นคนที่มองโลกในแง่ดี การยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ มีความจริงใจในการให้ความช่วยเหลือ มีการประนีประนอม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นซึ่ง

พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมจะทำให้คุณมีเสน่ห์และสร้างภาพประทับใจที่ดีกับบุคคลอื่นที่คุณต้องทำงานร่วมกับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรวรรณ ดวงแข, 2559, น.146) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความรู้และทักษะในวิชาชีพของนิสิตเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนศึกษา เฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตที่มีระดับทักษะชีวิตในการสนับสนุนทางสังคมและการพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อาณัติ แพทย์วงศ์, 2550, น. 85) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการดำเนินงานพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและด้านสังคม อยู่ในระดับมาก

1.4 ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทางด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ให้กับตนเอง เช่น การอ่านหนังสือ การเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ การศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง รวมถึง การหัดสังเกตและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม โดยปราศจากความรู้สึกว่าถูกบังคับ การพัฒนาจึงเกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้ง่ายและเป็นการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิผล ซึ่ง Robert J. (Stemberg, 1997, p.21-23) ได้สรุปความหมายง่าย ๆ ของ "ปัญญา" ว่า หมายถึง "การมองเห็นความจริงและคิดถูกต้อง" ซึ่งการมองเห็นความจริงนั้นเชื่อมโยงกับสัจธรรมของชีวิตและสรรพสิ่ง การคิดถูกต้องก่อให้เกิดการกระทำ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสติปัญญา เป็นการเพิ่มทักษะทางด้านความรู้ซึ่งประกอบไปด้วยสติ เพื่อกำหนดรู้ให้กับตนเองและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันทีและควรมีการหาแหล่งความรู้เพิ่มพูนมาเพิ่มเติมจากภายนอกและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมให้ทันยุคสมัยโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อาณัติ แพทย์วงศ์, 2550, น. 85) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการดำเนินงานพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและด้านสติปัญญา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุริษา กลิ่งพงษ์, 2556, น. 84) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายปฏิบัติการ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า บุคลากรสายปฏิบัติการ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมและด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมาก

2. ผลเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ ชั้นปี สาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

2.1 นิติระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม จำแนกตามเพศ จากผลการวิจัยพบว่า เพศต่างกันมีความต้องการด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า นิสิตเพศต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมในแต่ละด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตเพศที่ต่างกันมีความต้องการทางด้านอารมณ์ต่างกัน เนื่องจากบุคคลจะมีอารมณ์ต่าง ๆ อาจจะเป็นความพึงพอใจ ความโกรธ ความร่าเริง ความเจ็บปวด ซึ่งการจำแนกตามเพศทางด้านสังคมพบว่า มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมแต่ละเพศย่อมมีสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน การอยู่ร่วมกันการใช้ชีวิตร่วมกันอาจจะไม่เหมือนกันจึงส่งผลให้เพศต่างกันมีความต้องการทางด้านสังคมต่างกัน ซึ่งด้านสติปัญญาก็พบว่าความต้องการในแต่ละเพศมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองแตกต่างกัน โดยปัจจัยแวดล้อมทางสังคมที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันย่อมจะมองหรือจะยอมรับข้อมูลในการสื่อสารแตกต่างกันไป ทำให้การยอมรับข้อมูลในการสื่อสารแตกต่างกัน ก็มีผลทำให้บุคคลมีความชื่นชอบไม่เหมือนกันได้ความแตกต่างนี้ยังขึ้นอยู่กับสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมทำให้มีพฤติกรรมการสื่อสารและการเลือกเปิดรับสารที่แตกต่างกันอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นันทนพ เข้มเพชร, 2561, น.186) ได้ศึกษาความสามารถในการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวมความสามารถในการปรับตัวด้านสังคมและด้านอารมณ์ จำแนกตามเพศ พบว่านิสิตเพศต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมและอารมณ์ แตกต่างกัน

ส่วนด้านร่างกาย พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า นิสิตเพศต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมในแต่ละด้านแตกต่างกัน เนื่องจากความสำคัญของการพัฒนาตนเองด้านร่างกายของเพศชาย เพศหญิงและเพศทางเลือก มีความต้องการในด้านร่างกายที่ไม่แตกต่างกัน เพศจึงไม่ใช่ตัวแปรที่มีอิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ (จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์, 2545, น.163-164) กล่าวว่า การพัฒนาทางด้านกายภาพเป็นกระบวนการสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกาย การฝึกอบรมร่างกายให้รู้จักติดต่อกับสิ่งภายนอกด้วยดีและปฏิบัติต่อสิ่งภายนอกเหล่านั้นในทางที่เป็นคุณ มิให้เกิดโทษ ให้กุศลธรรมเจริญงอกงามและกำจัดให้อกุศลธรรมเสื่อมสูญไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรรณวิมล เมฆวิมล, 2553, น.1) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ฝึกปฏิบัติของนักศึกษาสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า พฤติกรรมดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ฝึกปฏิบัติของนักศึกษานี้มีปัจจัยทางชีว

สังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในเรื่องเพศไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ปัจจัย ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพคือ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ของการดูแลสุขภาพและการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมสุขภาพในชุมชน

2.2 นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามชั้นปี พบว่า มีชั้นปีต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า นิสิตชั้นปีต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมในแต่ละด้านแตกต่างกัน เนื่องจาก คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการดำเนินการในการพัฒนานิสิต โดยมีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนิสิตตามแผนงานทั้งในระดับคณะและระดับสาขาวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งพบว่า ความต้องการของนิสิตไปในทางเดียวกันไม่ว่าจะอยู่ชั้นปีใด ก็มีความต้องการที่พัฒนาตนเองในทางเดียวกันซึ่งตรงกับอัตลักษณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ คือ “คิดอย่างสร้างสรรค์ สื่อสารอย่างตรงประเด็น” โดยมีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์นิสิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ การมีทักษะสื่อสาร อันมีรากฐานความเป็นครู นอกจากนี้ ยังมุ่งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรรณวิมล เมฆวิมล, 2553, น.1) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ฝึกปฏิบัติของนักศึกษาสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยพบว่า พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ฝึกปฏิบัติของนักศึกษาสาขานี้ มีปัจจัยทางชีวสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในเรื่อง อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ปัจจัยความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ได้แก่ ปัจจัยเสริมด้านการได้รับคำแนะนำ สนับสนุนให้ปฏิบัติพฤติกรรมการดูแลสุขภาพจากบุคคลต่าง ๆ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เบญจพร อรุณประภารัตน์, 2556, น.1636) ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ชั้นปีที่3 ปีการศึกษา 2556 พบว่า พฤติกรรมด้านอารมณ์ ความเครียดไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า นิสิตสาขาวิชาต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมในแต่ละด้านแตกต่างกัน เนื่องจาก สาขาที่แตกต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันมีความต้องการในแต่ละด้านแตกต่างกัน ซึ่งจากการเรียนของแต่ละสาขาที่ต่างกันออกไปตามหลักสูตรการศึกษา ทางสถาบันอุดมศึกษาจึงแสวงหาเอกลักษณ์ด้านคุณภาพและความแตกต่าง ของผู้เรียนที่มี

ความต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและผู้เรียนมีโอกาสเลือกสาขาที่ต้องการ จึงจะส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต่างพยายามพัฒนาตนเองให้แข่งขันได้ ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องค้นหาเอกลักษณ์เฉพาะที่นิสิตมีความถนัด ทำได้ดี มีความเชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพที่สุด เพื่อพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กมลชนก กำเนิดนวก, 2551, น.80) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีการศึกษา 2550 พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนเรศวร จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่ามีความแตกต่างกัน เป็นรายด้าน โดยการพัฒนาอารมณ์ การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความแตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (แพรวพรรณ โมเสาศรี, 2556, น. 68) ได้ศึกษาการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีความต้องการทางด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า นิสิตสาขาวิชาต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมในแต่ละด้านแตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาที่เตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ โดยนิสิตที่จบการศึกษาในแต่ละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีผลต่อความต้องการในการพัฒนาตนเอง ในปัจจุบันเป็นยุคการแข่งขันจึงมีความจำเป็นที่ต้องเน้นคุณภาพของบัณฑิตเพื่อการแข่งขัน เน้นด้านประสบการณ์วิชาชีพความเข้าใจในการทำงานหรือวิชาที่ศึกษา สถิติปัญญาจึงไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการเรียนอย่างเดียวแต่สถิติปัญญายังมีอีกหลายด้าน จึงแสดงให้เห็นว่า แม้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะแตกต่างกันแต่ความต้องการในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน ดังที่ เคนและเคน (Caine, 1997, p. 7-10) ได้สรุป หลักการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมองว่า สมองทำงานพร้อมกันได้หลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน ดังนั้น ในการจัดการเรียน การสอนควรใช้วิธีการหลากหลายอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ประสบการณ์หลาย ๆ ด้าน ทั้ง การเห็น การฟัง การสัมผัส และการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งสมองจะทำงานได้ดีเมื่อได้รับการส่งเสริมและท้าทาย และจะไม่เกิดการเรียนรู้ถ้าอยู่ใน ภาวะเครียด หรือได้รับความกดดัน ดังนั้น ควรจัดบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจ ผ่อนคลาย ได้รับความสำเร็จ ไม่ควรทำให้รู้สึกท้อแท้ผิดหวัง ล้มเหลว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สมบุญ ฝูยดี, 2547, น. 59) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลากับการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒ พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน แต่มีการพัฒนาตนเอง ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี ด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความต้องการให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและนิสิตมีความต้องการให้มีสถานที่และภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่เอื้อประโยชน์ต่อสุขภาพสูงที่สุด ดังนั้น คณะควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมด้านสุขภาพมากขึ้น อาจจะมีการจัดตั้งศูนย์หรือหน่วยงานที่ดูแลด้านสุขภาพของนิสิตอย่างเป็นระบบ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาปรับปรุง บริเวณอาคารสถานที่และบรรยากาศในมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวมากขึ้น มีสถานที่ที่นิสิตสามารถใช้ในการออกกำลังกาย นั่งพักผ่อนและจัดกิจกรรม เป็นต้น

2. ความต้องการด้านอารมณ์ ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตทางด้านอารมณ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการมากขึ้นเพื่อให้ผ่อนคลายมากที่สุด เช่น กิจกรรมการเล่นดนตรี เป็นต้น นอกจากนี้นิสิตยังมีความต้องการที่จะได้รับความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่างของตนเองและบุคคลอื่นมากที่สุด ดังนั้น ทางคณะควรมีการให้บริการเกี่ยวกับการให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องภาวะทางอารมณ์ให้กับนิสิต มุ่งเน้นให้นิสิตสามารถเข้าใจอารมณ์ของตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีอารมณ์ที่มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข

3. ความต้องการด้านสังคม ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตด้านสังคมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นิสิตมีความต้องการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นให้มากกว่านี้และต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน วัด ฯลฯ มีความต้องการสูงที่สุด ดังนั้น ทางคณะควร

ส่งเสริมให้นิสิตสามารถแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยมากขึ้น เพื่อให้นิสิตรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากคณะมากขึ้น นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพื่อสังคมมากขึ้น เพื่อตอบสนองตามความต้องการของนิสิต ที่ต้องการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน วัด และสถานที่ต่าง ๆ มากขึ้น

4. ความต้องการด้านสติปัญญา ผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นิสิตมีความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้สอดคล้องกับรายวิชาหรือสาขาวิชาชีพที่เรียนเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง และเกิดความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ และต้องการให้มีวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาให้ความรู้ในด้านที่นิสิตสนใจเพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่ ดังนั้น ทางคณะควรเพิ่มกิจกรรมให้สอดคล้องกับรายวิชาหรือสาขาวิชาชีพให้มากขึ้น เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายวิชามากขึ้น ซึ่งคณะอาจจะจัดในรูปแบบของการสัมมนาโดยเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพมาแนะแนวทางให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการศึกษา เพื่อเข้าสู่งานอาชีพ การวางแผนงานอาชีพ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองและทางมหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการตลอดจนมีผลงานการวิจัยที่ทันสมัยอยู่เสมอและจัดให้มีการร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบัน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของนิสิตต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาตนเองของนิสิต เพื่อจะได้เข้าใจขั้นตอนของการพัฒนาตนเองของนิสิตที่ชัดเจน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนานิสิตโดยตรง
2. ควรมีการศึกษาปัญหาความต้องการเพิ่มเติมที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองและเปรียบเทียบหาปัญหาในแต่ละด้านและแนวทางในการแก้ไข
3. ควรมีการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการศึกษาต่อ ด้านการวิจัย ด้านเทคโนโลยีและการปรับตัวหรือด้านอื่น ๆ เพื่อให้นิสิตมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Alderfer, C. P. (1969). An Empirical Test of a New Theory of Hyman Needs. *Organization Behavior and Human Performance*, 4, 75-142.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations thought and action: A social cognitive theory*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Baron, R. A. (1989). *Psychology The Essential Science*. Boston: Renslaer Polytechnic Institute.
- Boydell, T. (1985). *Management Self-development: A Guide for Managers, Organizations and Institutions*. Switzerland: International Labour Organization.
- Caine, R. N., and Caine, G. (1997). *Education on the Edge of Possibility*. Virginia: Association for Supervision and Curriculum.
- Cronbach, J. L. (1990). A depression rating scale for schizophrenics. *Schizophrenia Research*, 3(4), 169.
- Ferguson, G. A. (1981). *Statistical Analysis in Psychological and Education 5th*. New York: McGraw-Hill.
- Likert, R. A. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. 1 – 55.
- Maslow, A., K. (1970). *Motivation and Personnalit*. New York: Harper and Row Publishers.
- McClelland, D. C. (1961). *The Achievement Society*. New York: TheFree Press.
- Megginson, G. D., & Pedler, M. (1992). *Self-development: A facilitators guide*. London: McGraw Hill.
- Pender, N. J. (1987). *Health Promotion in Nuring Practice* (3nd ed.). Nor walk-Connecticut: Appleton and Lange.
- Stemberg, R. J. (1997). Managerial intelligence: Why IQ Isn't Enough. *Journal of Management*, 23(3), 475-493.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (Third). Newyork Harper and Row Publication.
- กมลชนก กำเนิดนก. (2551). การพัฒนาศักยภาพของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีการศึกษา 2550. (ปริญญานิพนธ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร,

พิษณุโลก.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

การุณงามพรรณ, ม., และ สุดารัตน์ สุวารีและคนอื่นๆ. (2551). พฤติกรรมสุขภาพและภสวะสุขภาพ

ของคนทำงานในสถานประกอบ เขตสาธิต กรุงเทพมหานคร. พยาบาลสงขลานครินทร์,

32(3), 51-52. <https://www.nur.psu.ac.th/journal/file/80file%20%202027.pdf>

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ:

สำนักพัฒนาการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). คลื่นลูกที่ 5 ปราชญ์สังคม : สังคมไทยที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่

21 (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.

คมกริช เขียวพานิช, และ คนอื่นๆ. (2555). แบบทดสอบและเกณฑ์สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ

สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม. (ปริญา

นิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, นครปฐม.

จักรพรรณ วงศ์พรพจน์. (2559, พฤศจิกายน - ธันวาคม). การพัฒนาปัญญาตามแนวพุทธจริย

ศาสตร์ของ สำนักปฏิบัติธรรมวัดโพธิ์บ้านโนนทัน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด

ขอนแก่น วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, 144-145.

จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ. (2545). สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ สำนักงาน

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2550). การพัฒนาผู้นำ. วารสารทรัพยากรมนุษย์, 2(2), 32-38.

ชิตินทรีย์ บุญมา. (2559). คู่มือการจัดกิจกรรมทางกายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กโดยใช้

รูปแบบ "สนามเด็กเล่นโดยใช้หลักการเรียนรู้ของสมองเป็นฐาน" กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

ณัฐดนัย เอี่ยมวัฒน์เสรี, แ. ๆ. (2560). สุขภาพจิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปี

ที่ 1 ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ปริญาวิทยา

ศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ดำรงศักดิ์ ตอประเสริฐ. (2544). ความต้องการพัฒนาตนเองของข้าราชการตำรวจระดับชั้นประทวน

กองตำรวจสันติบาล 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง,

กรุงเทพฯ.

ทศพร พิษะระ. (2554). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

(ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). เศรษฐกิจพอเพียง : ความพอเพียงมวลรวมในประเทศ = *Gross domestic sufficiency (GDS)* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: G.P. Cyberprint.

เทียน ทองแก้ว. (2549). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาไทย.

สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/285169>

นันทนพ เข้มเพชร. (2561). ความสามารถในการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1 วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (นักวิชาการศึกษา). วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

เบญจพร อรุณประภารัตน์. (2556). พฤติกรรมสุขภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ชั้นปีที่3 ปีการศึกษา 2556. (ปริญญานิพนธ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก.

ประทีป โชติคุณเศรษฐ์. (2544). ความต้องการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในสหวิทยาเขตเสรีไทย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

ประไพทิพย์ ลือพงษ์. (2555). การพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีสมรรถนะความสามารถในการแข่งขัน. วารสารนักบริหาร(ฉบับที่ 4), เลขหน้า103-108.

ประภัสสร เทพชาตรี. (2554). การสอนชุดวิชาสังคมโลก นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปราณี เมืองน้อย. (2561). ทักษะชีวิตวัยรุ่น. สืบค้นจาก

<https://mgronline.com/qol/detail/9570000059522>

ปราณี รามสูตรและจรัส ดั่งสุวรรณ (2545). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธนการพิมพ์.

ปัทมา สมความคิด. (2561). พฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่น. สืบค้นจาก

http://www.doublepine.co.th/resource/view_knowledge.php?id=556

พจน์ พจนพานิชย์กุล. (2556). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล. สืบค้นจาก

<https://sites.google.com/site/potarticle>

พรณพิมล หล่อตระกูล. (2546). บทความสุขภาพจิต. สืบค้นจาก

[https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=chaaimwan&month=18-06-](https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=chaaimwan&month=18-06-2008&group=10&gblog=6)

[2008&group=10&gblog=6](https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=chaaimwan&month=18-06-2008&group=10&gblog=6)

พระธรรมปิฎก. (2542). พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม. กรุงเทพฯ: ฝ่ายเผยแผ่

พระพุทธศาสนา กรมการศาสนา.

แพรวพรรณ โมสาศรี. (2556). การศึกษาการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา)). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2541). การศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. ราชบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะศิลปกรรมศาสตร์. (2561). เกี่ยวกับคณะศิลปกรรมศาสตร์.

สืบค้นจาก <http://fofa.swu.ac.th>

มัทธรา ธรรมบุศย์. (2545). การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ โดยใช้ PBL (Problem-Based Learning). วารสารวิชาการ, 5(2), 11-17.

เมธาวี อุดมธรรมานุภาพ. (2544). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก.

เรียม ศรีทอง. (2542). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน = *Human behavior and self development* : ศาสตร์แห่งการพัฒนาชีวิต. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.

วรรณวิมล เมฆวิมล. (2553). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ฝึกปฏิบัติของนักศึกษาสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (ปริญญานิพนธ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.

วรรณภา กุมารจันทร์. (2543). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตภาคใต้ตอนบน. (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

วรรณธร ดวงแข. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความรู้และทักษะในวิชาชีพของนิสิตเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนศึกษา เฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (วิทยาสาตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

วิฑูรย์ เลิ่งเข้า. (2550). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา,

วิโรจน์ หมั่นเทพ. (2556). ความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตจังหวัดปทุมธานี เพื่อเข้าสู่การแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. สืบค้นจาก

<http://www.northbkk.ac.th/research/themes/downloads>

- ศรีเมือง พลังฤทธิ์. (2550). การพัฒนาชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ
กรณีศึกษา โครงการปุยชีวภาพ เพื่อสุขภาพและลดต้นทุนการผลิตข้าว ตำบลคลองสี่ อำเภอก
คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ ปีที่ 37, ฉบับที่ 1 (ม.ค.-เม.ย.
2550), หน้า 16-25.
- ศศลักษณ์ ทองปานดี. (2551). การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของพนักงานบริษัทพาเวอร์
บีเอ็มจำกัด. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง., กรุงเทพฯ.
- ศิริภัสสรศรี วงศ์ทองดี. (2557). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ = *Human resource development*
(พิมพ์ครั้งที่ 2..). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ แก้วมงคล. (2556). การพัฒนาคุณภาพชีวิต. สืบค้นจาก
<https://www.gotoknow.org/posts/500426>
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2543). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒน์.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. (2540). การพัฒนาบุคลิกภาพ = *Personality development*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์
น.
- สนธยา พลศรี. (2545). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 4..). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2543). การพยาบาล : ศาสตร์ของการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมใจ ลักษณะ. (2548). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน = *Efficiency development* (พิมพ์
ครั้งที่ 4, [แก้ไขและเพิ่มเติม].). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมบุญ ฝูยดี. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลากับการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญา
ตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ปริญญานิพนธ์ กศ.ม (การอุดมศึกษา)). บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่
12 (พ.ศ. 2560 – 2564). สืบค้นจาก
<http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=47194&Key=news20>
- สำราญ จุช่วย (2558). การดำเนินชีวิตของคน ในชุมชนบางขุนนายได้ การเปลี่ยนแปลงของ
วัฒนธรรมท้องถิ่น. วารสารปาริชาติ.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2542). พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา
และการแนะแนว สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุริษา กลิงพงษ์. (2556). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายปฏิบัติ คณะพาณิชยศาสตร์

และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปริญญาโทปริญญาตรี).

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

โสภณ ช้างกลาง. (2550). ความต้องการพัฒนาตนเอง ของข้าราชการตำรวจตะเวนชายแดน

ระดับชั้นประถม กองกำกับการตำรวจตะเวนชายแดนที่ 14. In: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อนันต์ งามสะอาด. (2551). การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาเทคนิคเดชอุดม.

กรุงเทพฯ: อนุกรรมการพิมพ์.

อภิญญา พิมพ์แสงสุริยา. (2555). องค์การเป็นของพนักงานทุกคน. สืบค้นจาก

<http://orchidslingshot.com/forum/index.php?topic=379.0>.

อรสา ภาววิมล. (2559). แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2574). สืบค้นจาก

http://www.ubu.ac.th/web/files_up/03f2017040916420783.pdf

อาณัติ แพทย์วงศ์. (2550). แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาใน

กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

อุทุมพร ตรังคสมบัติ. (2543). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว. กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้าพรินติ้ง.

เอกชัย บุญอาจ. (2555). การบริหารทักษะและการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุภาพใจ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า
 อาจารย์ประจำสาขาศิลปศึกษา
 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.สุริรัตน์ จันทพงษ์
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษา
 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.ประภัศรา ธโนศวรรย์
 อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ ศร 6918/ ๒๖๓

วันที่ ๑๑ มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า

เนื่องด้วย นางสาวพัฒนชิตา ปิตชัยวิจิตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ 085 123 0181

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพัฒนชิตา ปิตชัยวิจิตร และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ ศร 6918/ 161

วันที่ ๑๖ มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร. สุวิรัตน์ จันทพงษ์

เนื่องด้วย นางสาวพัฒนจิตา ปิทธิชัยจิตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ โปณะทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล ยงคร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ 085 123 0181

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพัฒนจิตา ปิทธิชัยจิตร และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

โพธิ์ชัย ข.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์นิรันดร์ชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ ศธ 6918/๖1๘

วันที่ ๒๑ มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.ประภัสรา ธโนศวรรย์

เนื่องด้วย นางสาวพัฒนชิตา ปิตติชัยจิตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตุพล ยงศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ 085 123 0181

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพัฒนชิตา ปิตติชัยจิตร และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ศาสตราจารย์ ดร. ประภัสรา ธ. ๑.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความความต้องการการพัฒนาตนเองใน 4 ด้าน ได้แก่
ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อความต้องการพัฒนาตนเอง
ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัย
ซึ่งไม่มีข้อใดถูกหรือผิดเป็นเพียงการศึกษาความจริง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของ
นิสิตเท่านั้น ดังนั้นผลการตอบจะไม่มีกระทบใด ๆ กับนิสิต จึงขอความกรุณาให้นิสิต
ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ครั้งนี้

นางสาวพัฒนชิตา ปิติชัยวิจิตร

สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ เพศทางเลือก
2. ชั้นปีที่กำลังศึกษา ☐ ชั้นปีที่ 1
☐ ชั้นปีที่ 2
☐ ชั้นปีที่ 3
☐ ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า
3. สาขาวิชา ☐ สาขาวิชาศิลปศึกษา ☐ สาขาวิชาศิลปะจิตทัศน์
☐ สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร ☐ สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์
☐ สาขาวิชาศิลปะการแสดง ☐ สาขาวิชานาฏศิลป์
☐ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย ☐ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล
4. การเรียน (ผลการเรียนเฉลี่ยทุกรายวิชาถึงภาคเรียนล่าสุด)
☐ คะแนนเฉลี่ยสูงตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป
☐ คะแนนเฉลี่ยปานกลางระหว่าง 2.51-3.00
☐ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.50

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างข้างหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยตอนท้ายของแบบสอบถามในแต่ละด้านจะมีแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกในแบบสอบถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องดังกล่าวน้อยที่สุด

การพัฒนาตนเอง	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านร่างกาย					
1.การได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกายหลังเลิกเรียน					
2. การให้มีการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในคณะและต่างคณะ					
3.การให้มีสถานที่และภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่เอื้อประโยชน์ต่อสุขภาพ					
4.การมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารเวลาในการดูแลสุขภาพได้อย่างเหมาะสมและถูกสุขลักษณะ					
5.การพัฒนาสมรรถภาพทางกายด้วยการออกกำลังกาย เช่น เต้นแอโรบิก โยคะ ฯลฯ					
6.การจัดโครงการให้ผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้เรื่องสุขภาพให้ถูกวิธี					
7.การตรวจสุขภาพประจำปี โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ					
8.การพัฒนาบุคลิกภาพทางด้านร่างกาย เช่น การวางตัว การเคลื่อนไหวร่างกาย					
9.นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมพัฒนาทางด้านร่างกาย					

การพัฒนาตนเอง	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านอารมณ์					
1.การได้ฝึกฝนตนเองให้มีจิตใจสงบ มั่นคง และมีสติอยู่เสมอ					
2.การได้รับการพัฒนาในเรื่องการ ควบคุมทางอารมณ์					
3.การได้รับการส่งเสริมด้านความรู้ความ เข้าใจเรื่องสภาพปัญหาทางด้านจิตใจ					
4.การพัฒนาตนเองในการควบคุม อารมณ์ที่เป็นโทษต่อผู้อื่น					
5.การมีความเข้าใจและยอมรับความ แตกต่างของบุคคลอื่น					
6.การพัฒนาสภาพจิตใจให้มีความรู้สึกที่ ดีต่อตนเองและผู้อื่น					
7.การสร้างทัศนคติที่ดีและหามุมมองที่ดี ต่อเรื่องที่เราไม่พอใจ					
8.การจัดการอารมณ์ ความคิดของ ตนเองเมื่อต้องการแก้ไขประเด็นปัญหา ในลักษณะต่างๆ					
9.การทำกิจกรรมนันทนาการเพื่อคลาย ความเครียด เช่น การเล่นดนตรี เข้าร่วม กิจกรรมสังสรรค์ ศิลปะบำบัด เป็นต้น					

การพัฒนาตนเอง	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านสังคม					
1.การได้รับการยกย่อง ชมเชย ในกรณีที่สามารถปฏิบัติงานได้ประสพการณ์ผลสำเร็จหรือทำคุณประโยชน์แก่หน่วยงาน					
2.การพัฒนาตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.การได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงานและจากสังคม					
4.การพัฒนาตนเองโดยตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามของสังคม					
5.การยอมรับทัศนคติของผู้อื่นเพื่อให้เกิดสำนึกในการมีส่วนร่วมต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม					
6.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน วัด ฯลฯ					
7.การพัฒนาตนเองด้านสังคมโดยจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น กิจกรรมสร้างเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม					

การพัฒนาตนเอง	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านสติปัญญา					
1.การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ โดยการฟังจากสื่ออินเทอร์เน็ตหรือจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ					
2.การคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา เมื่อต้องการเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน					
3.การมีความสามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาชีพกับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง					
4.การมีความรู้และสติปัญญาในด้านการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยี ในการติดต่อสื่อสารและการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม					
5.การจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้สอดคล้องกับรายวิชาหรือสาขาวิชาชีพที่เรียนเพื่อเป็นการพัฒนาตนเองและเกิดความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ					
6.การมีความรู้ความสามารถในเรื่องการสื่อสารภาษาต่างประเทศอย่างถูกต้องและเหมาะสม					
7.มีวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาให้ความรู้ด้านที่นิสิตสนใจเพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่ มุมมองใหม่ของนิสิต					

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ดำเนินการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 12414

ที่ ศธ ๐๑18/ ๒๖๖

วันที่ ๖ มิ.ย. ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กับข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวพัฒน์จิตา ปิสิชัยวิจิตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิกรกฤษณ์ ไปนระทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์กับข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง "การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" กับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 320 คน เพื่อเป็นข้อมูลวิจัย โดยขอใช้สถานที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ ระหว่างเดือนมีนาคม 2562 ถึงเดือนพฤษภาคม 2562 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกับกฤดาภรณ์ นิลทิพย์ โทรศัพท์ 085 123 0181

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พิชญะ ๑.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์นิรันดร์ชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
หนังสือพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

MF-04-version-2.0
วันที่ 18 ธ.ค. 61

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวพนิดา นิลชัยวิจิตร
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศิลปกรรมศาสตร์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-012/2562X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข้อยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยื่นขึ้น : 1 มีนาคม 2562

ยื่นขึ้นโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการ
รับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the
Belmont Report, OOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical
Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 19 มีนาคม 2562

(ลงชื่อ)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมchanok หงษ์สกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ)

(แพทย์หญิงสุวิพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-012/2562

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พัฒนวิศา ปิตชัยวิจิตร
วัน เดือน ปี เกิด	26 มิถุนายน พ.ศ.2533
วุฒิการศึกษา	ระดับปริญญาตรี วิชาเอกศิลปศึกษา สาขาทัศนศิลปศึกษา สถานที่ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	62/2 หมู่9 หมู่บ้านนิลุบลวิลล์ ต.บางพลีใหญ่ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ

